Mengšan

Glasilo Občine Mengeš
maj 2022, letnik XXIX, številka 5

Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku
Mengeški filharmoniki
Backove vezilje
70 let planinskih zgodb in užitkov
31. državno prvenstvo v namiznem tenisu
Tradicionalna prvomajska budnica z Mengeško godbo

Iscete dobro avtosolo?

RAZLIKA SE MERI!

1993 RETOS

GARANCIJA 100% na zadovoljstvo

AKTUALNI TERMINI TEČAJEV

ŠOLA VOŽNJE

NOVO!
TEČAJ CPP kat "C" (tovornjak)
23.05.2022 ob 16.00 uri

TEČAJ CPP kat "A" (motor)
01.06.2022 ob 16.00 uri

TEČAJ CPP kat "BE" (avto prikolica)
06.06.2022 ob 16.00 uri

NOVO!
TEČAJ CPP kat "CE" (tovornjak + prik.)
07.06.2022 ob 16.00 uri

TEČAJ PRVA POMOČ
27.06.2022 ob 16.30 uri

TEČAJ CPP kat "B" (avto)
29.06.2022 ob 16.00 uri

TEČAJ ZA VODITELJA ČOLNA
01.07.2022 ob 17.00 uri

IZPIT ZA TRAKTOR
zbiramo prijave

NOVO!
TEČAJ za viličar,TGM,Varstvo pri delu
zbiramo prijave

TEČAJ VARNE VOŽNJE (izbris točk)
27.05.2022

TEČAJ VARNE VOŽNJE (mladi vozniki)
28.05.2022

040-758-000
Jasna

Rok Posavec s. p.
GSM: 031 470 724
montazaposavec@gmail.com

montažaposavec
lesni inženiring

- svetovanje, izmera in montaža notranjih vrat
- prodaja in montaža vseh vrst kljuk za vrata (enodelnih, deljenih, varnostnih)
- Dodaten **6 % popust** na nakup + montažo notranjih vrat in podbojev

Akcija - ob naročilu več kot 7 vrat, vam vsako 4. kljuko podarimo!

lipbled.
Pesem gozda v vašem domu!

Občina MENGEŠ

URADNE URE:

ponedeljek: 8.00-12.00 in 13.00-15.00

sreda: 8.00-12.00 in 13.00-17.00

petek: 8.00-13.00

Mesnine Mrčun

Topole 10a, Mengeš

Ko nepričakovano dobiš goste?
Rešitev za vas so Mesnine Mrčun.

Mesnine Mrčun že vrsto let ponujamo svoje suhomesnate izdelke na naslovu Topole 10a, Mengeš. Dobite pa jih lahko tudi na tržnici v Mengšu pred gasilsko-godbenim domom, vsako soboto dopoldan med 8. in 11. uro.

V času piknikov nudimo že pripravljene izdelke za žar, po predhodnem naročilu na telefonsko številko 041 342 907.

NOVO – MESOMAT V MENGŠU

Po novem imate na voljo tudi mesomat 24ur a dan, vse dni v tednu. Postavljen je pred gasilsko–godbenim domom v Mengšu. Poleg suhomesnatih izdelkov (več vrst salam, suhe in pol suhe klobase, pečeno slanino, ocvirke, zaseko, panceto, šunke, paštete) vam avtomat nudi tudi žar-piknik sveže pripravljene sezonske izdelke (čevapčiče, pikantne klobase, klobase s sirom, rebra, vratovino, hrenovke). Avtomat sprejema bankovce in kovance ter vrača kovance.

KAZALO

Uvodnik 3
Občina 4
Intervju 10
Kako govorimo – kako pišemo 15
Mengeški utrip 16
Zanimivo..... 26
Šport 32
Kultura..... 37
Politika..... 39
Nekrolog 41
Zahvale 42
Nagradna križanka 43

SODELUJTE V MENGŠANU

Priporočila za nenaročene prispevke o dogajanju v občini Mengeš: članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in dopisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Nenaročeni prispevki se ne honorirajo. Treba jih je oddati v formatih .doc brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna k vsakemu članku) pošiljajte kot samostojne datoteke v formatu .jpg, in velikosti vsaj 1 Mb. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina prispevkov je lahko največ 1.500 znakov s presledki, v vsakem primeru pa je priporočljiv dogovor z urednikom. Zadnji rok oddaje za naslednjo številko je zadnji dan v mesecu. Prispevek, oddan po tem roku, ne bo objavljen v tekoči številki. Hvala za vaš trud! Prispevke in oglase oddajte najkasneje do **31. maja 2022.**

MENGŠAN

JAVNO GLASILO OBČINE MENGEŠ

Izdajatelj: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, www.menges.si.

Odgovorna urednica: Urška Vahtar, 031 880 824, e-pošta: mengsan@menges.si • Uredniški odbor: Branko Lipar, Frančiška Hunjet, Milica Tomšič • Uredniški svet: Rok Burja, Peter Gubanc, Franc Hribar, Bogo Ropotar, Matic Slokan, Tomaž Štebe • Lektoriranje: Karin Geršak, Oranžna nit, Jaka Geltar s. p. • Grafični prelom: Handi Behrič, Artline d. o. o. • Tisk: Schwarz d. o. o. • Distribucija: Pošta Slovenije d. o. o. • Oglasi in zahvale: Občina Mengeš, telefon: 01 7247 106, e-pošta: irena.kosec@menges.si • Naklada 3.300 izvodov • Revija izide enajstkrat na leto, je brezplačna in jo dobijo praviloma vsak drugi petek v mesecu vsa gospodinjstva v občini Mengeš. Vpisana je v razvid medijev MK pod zaporedno številko 357 • Spletna izdaja Mengšana ISSN 2536-3999 • Fotografija na naslovnici, zadnji strani: Urška Vahtar.

Naslednja številka Mengšana izide 16. junija 2022.

Za ljubitelje narave, pohodništva in gorništva

Mengšanom je hoja v hribe nuja, odkar kraj obstaja. Lega pod Gobavico in obronki Rašice je hojo v hrib sprva nalagala iz potrebe, saj je to zahtevalo delo v gozdu. Tudi gozdni sadeži so bili del preživetja. Nato pa se je začelo hoditi po okoliških vzpetinah iz čistega veselja. Če se spomnim svoje mladosti, smo se z bratoma in sestro skoraj vsak dan potikali po »mengeškem prugu«, Lizenkovi gasi in ob Pšati domov. A kmalu je bila gričevnata okolica Mengša premajhna. Tudi nam se je zahotelo višje, v gore, ki smo jih opazovali z Gobavice.

Želje po čim višjih ciljih je bilo nekoč težko uresničiti brez vključevanja v organizirano planinstvo. Zato so se številni Mengšani včlanili v Planinsko društvo Janez Trdina Mengeš, ki je bilo ustanovljeno leta 1952. Tudi Čehovi smo se tako konec 60. let prejšnjega stoletja vključili v PD in ta zgodba traja še danes. Takrat nisem slutil, da bo to naše življenje. Vključenost v planinsko društvo nam je omogočilo, da smo obiskali številna gorstva od najvišjih vrhov Alp do Himalaje.

Planinsko društvo Janez Trdina Mengeš je vzgojilo odlične planince, planinske vodnike, alpiniste in gorske reševalce. Na planinskih taborih v dolinah naših gora se spleta prijateljstvo, učita poštenost in varna hoja po gorah, pa tudi ljubezen, kar dokazujejo mnogi pari, ki so se spoznali v hribih.

Tudi sedaj v času epidemije so bili hribi naš edini stik z naravo. Prehojene so bile vse poti, ki jih društvo vzdržuje, in zopet smo odkrili že zaraščene, opuščene steze. Naša koča na Gobavici (1954), ki se ji bliža lepa obletnica, je prenekateremu občanu cilj vsakodnevnega sprehoda.

Če se še enkrat vrnem v zgodovino PD, ne bi nikogar posebej izpostavljal. Zahvaljujem pa se vsem, ki so v teh 70 letih pripomogli, da je društvo delovalo in obstalo.

Vse ljubitelje narave, pohodništva in gorništva vabimo, da se priključite našemu planinskemu društvu.

Miro Šušteršič – Čeha

Zaključena obsežna obnova Slomškove ulice v Mengšu

Obnova Slomškove ulice, ki se je pričela oktobra 2021, je bila zaključena v aprilu 2022. Projekt obnove cestišča je poleg novega vodovoda in hišnih priključkov vključeval tudi točkovno sanacijo kanalizacije in vzpostavitev javne razsvetljave. Investicija je bila izvedena v sodelovanju Občine Mengeš z JKP Prodnik. Uroš Drobež, vodja investicij na Občini Mengeš, je ob zaključku del povedal: »Obnovitvena dela na Slomškovi ulici so bila zahtevna, saj je bilo treba poleg vodovoda in kanalizacije obnoviti tudi vse hišne priključke. Skupaj z izvajalcem smo se trudili, da so bila obnovitvena dela razdeljena v dnevne faze in da je bila cesta konec dneva prevozna. Hvala vsem za razumevanje in potrpežljivost.«

Občina Mengeš skupaj z JKP Prodnik redno obnavlja vodovodno in kanalizacijsko omrežje in tudi s tem občankam in občanom zagotavlja dostop do kakovostne pitne vode. Vsako leto se na podlagi poškodb na omrežju, izgub in drugih kriterijev odločajo za obnovo najbolj občutljivih območij v občini. V letu 2021 je bila tako poleg drugih ulic v plan investicij vključena tudi celostna obnova Slomškove ulice. Obnovljenih je bilo 320 metrov vodovodnega omrežja, 24 hišnih priključkov in 220 metrov kanalizacijskega omrežja. Vzporedno z investicijo, ki je bila izvedena z zbranimi sredstvi z omrežnine, je Občina s sredstvi iz proračuna obnovila še celotno cestišče in vzpostavila javno razsvetljavo. Sočasno je obnovila tudi pločnik na delu Zadružniške ulice in del cestišča na Maistrovi ulici.

V času obnove je bil delno spremenjen prometni režim, ki so ga občanke in občani ter drugi obiskovalci na in ob Slomškovi ulici redno spoštovali, za kar se jim posebej zahvaljujeta oba investitorja in tudi izvajalec del.

V poletnih mesecih bo Občina Mengeš v dogovoru z JKP Prodnik nadaljevala s sanacijo vodovodnega in kanalizacijskega omrežja v občini. V plan investicij za leto 2022 sta med drugim vključeni obnovi Slovenske ceste in Murnove ulice.

Besedilo in foto: **Tina Drolc** za Občinsko upravo

Vzporedno z obnovo vodovoda in kanalizacije je bilo na Slomškovi ulici v celoti obnovljeno cestišče in vzpostavljena javna razsvetljava. Večja investicija je bila v naselju Mengeš zaključena v predvidenem roku, v manj kot 8 mesecih.

Zasajen rondo: V maju se je začelo tudi z urejanjem zelenic in drugih površin v krožiščih v občini Mengeš.

Urejanje zelenic in drugih zelenih rekreativnih površin

Občina Mengeš je v mesecu maju nadaljevala s spomladanskim urejanjem, in sicer z urejanjem zelenic in zelenih rekreativnih površin.

Spomladansko čiščenje občine se vsako leto začne z ročnim in strojnim čiščenjem ter pometanjem cestišč. Sledi urejanje avtobusnih postajališč.
V mesecu maju pa se nadaljuje z urejanjem zelenic, zelenih rekreativnih površin in drugih javnih površin.

Besedilo in foto: **Tina Drolc** za Občinsko upravo

Arheološka izkopavanja

V preteklih mesecih smo objavili več prispevkov o najdbah arheoloških izkopavanj na območju stare telovadnice Osnovne šole Mengeš. Bogate najdbe segajo vse od 1.000 let pr. n. št. pa do 6. stoletja našega štetja. Draško Josipovič, vodja arheoloških izkopavanj, je ob tem povedal: »Bogate najdbe se nadaljujejo tudi na območju izven stare telovadnice šole in dokazujejo, da je bilo na tem območju v času antike pomembno naselje. Po zapisih v rimskih itinerarijih je ugotovljeno, da je bilo pod Gobavico naselje, ki je opisano kot AD KVARTODECIMO (pri 14. milji od rimske Ljubljane proti Celju).« Na območju novogradnje ob Osnovni šoli Mengeš z dodanim metrom za gradbeno jamo so že našli ostanke zgodnje in pozne antike, tako ostanke stavb kot ognjišč in peči, kovancev in lončenih izdelkov.

V prvih dneh izkopavanja se je pokazalo, da je tudi območje na zunanjem delu stare telovadnice, ki je predvideno za gradnjo novih, prepotrebnih prostorov Osnovne šole Mengeš, bogato z arheološkimi najdbami iz različnih zgodovinskih obdobij. V prvih dveh tednih arheoloških izkopavanj sta se pokazala dva zidova, ki sta si sorazmerno blizu, razdalja je meter do dva metra. Po najdbah v obeh zidovih, kovancih in ostankih keramike pa predvidevajo, da sta časovno oddaljena približno 300 let. Medtem ko je prvi bližje nivoju iz pozne antike, pa je zid globlje pod nivojem iz zgodnje antike. Draško Josipovič je povedal: »V zidu smo našli kovanec iz časa cesarja Valensa, to je iz obdobja med

Keramika in kovanec, s katerim so arheologi določili obdobje, v katerem je nastal kamniti zid.

letoma 378 in 383. Iz tega obdobja je tudi keramika, ki ima značilno okrasje.«

Oba zidova, skupaj z ostanki hiš (vidni so ostanki nosilcev) ter zunanjimi in notranjimi ognjišči oziroma pečmi dokazujejo, da je bilo območje pod Gobavico kontinuirano naseljeno 1.500 let in da je bilo namenjeno gospodarski dejavnosti, najverjetneje metalurgiji. Draško Josipovič je pojasnil: »Nimamo zapisov, ki bi dokazovali, da so rudo pridobivali v neposredni bližini bivališč oziroma gospodarskih obratov. Predvidevamo, da so rudo dobili z menjavo, območje pa je bilo specializirano za pridelavo kovin zaradi bližine reke Pšate oziroma zaradi obilja vode.«

Arheološke najdbe na območju gradnje šole prikazujejo kontinuiteto naselitve tudi z arheološkimi najdbami v času gradnje vzhodnega prizidka šole, ko so na zahodni strani prizidka našli ostanke rimskih zidov in zidanega vodnjaka. V tistem času so na območju med Harmonijo in Osnovno šolo Mengeš, za nogometnimi igrišči, odkrili tudi šest grobov.

Draško Josipovič je ob pregledu starih sondiranj in arheoloških najdb med predhodnimi izkopavanji povedal: »Lahko sklepamo, da je bilo v času antike naselje pod Gobavico pomembno naselje. Zanimivo pa bo ugotoviti, ali je del steklene čaše, ki smo ga našli v notranjosti stare telovadnice, pokazal, ali je bil nekje v bližini tudi sakralni objekt.«

Arheološka izkopavanja se bodo nadaljevala tudi v prihodnjih tednih, vse do globine 4 metre pod današnjim nivojem, kot so bile globoke zadnje kulturne plasti, ki so jih našli v notranjosti stare telovadnice pozimi.

Besedilo in foto: **Tina Drolc** za Občinsko upravo

Na območju arheoloških izkopavanj so dobro vidni ostanki hiš, zunanjih in notranjih ognjišč ter peči.

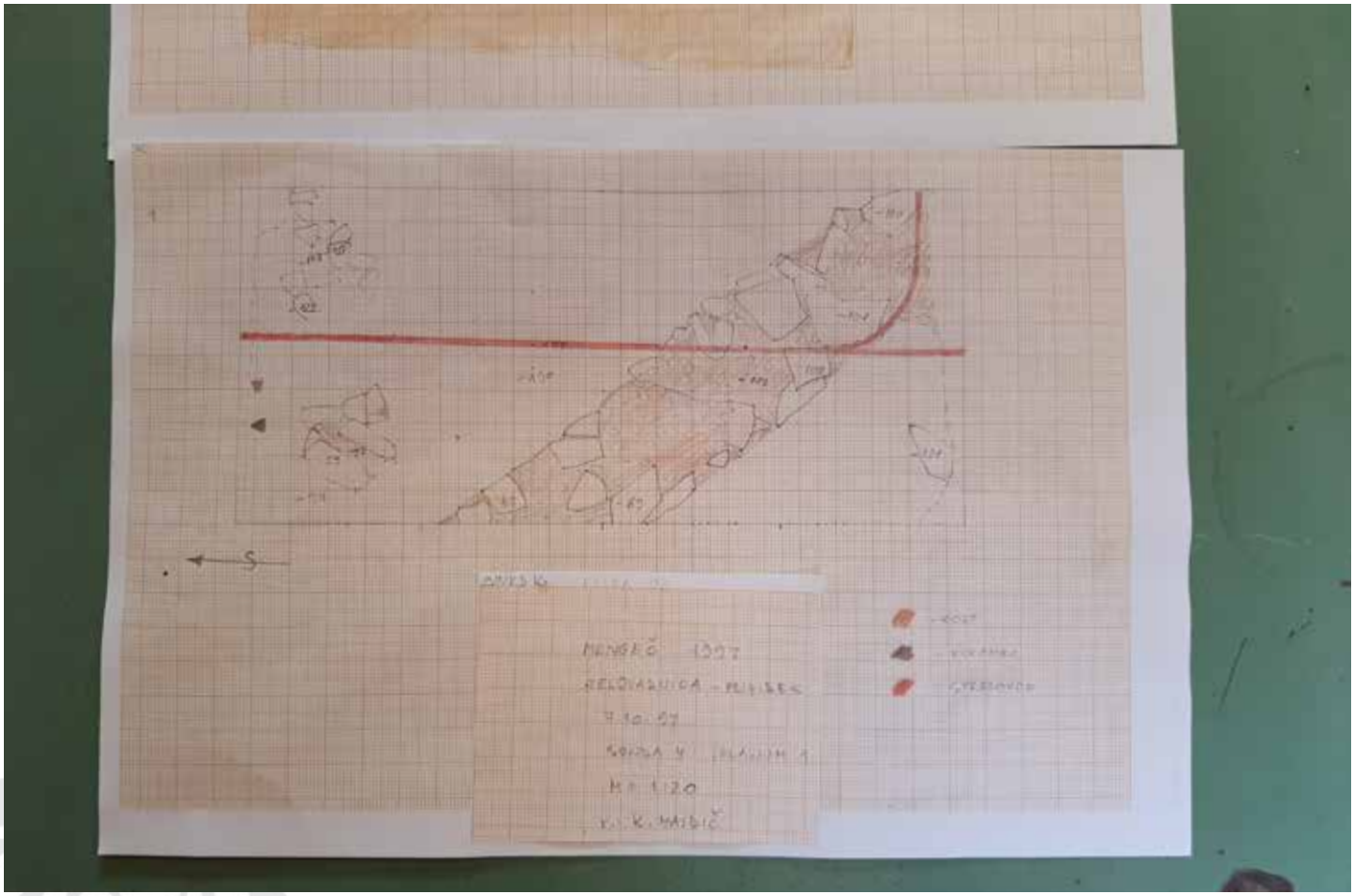

Skica kamnitega zidu v območju sonde 4, ki so ga našli med arheološkimi izkopavanji leta 1997.

Stara telovadnica OŠ Mengeš je bila porušena

V mesecu aprilu so se zaključila arheološka izkopavanja v notranjosti stare telovadnice in sledila je njena rušitev. Franc Jerič, župan Občine Mengeš, je pojasnil odločitev za rušenje telovadnice: »Pri pregledu projekta izgradnje nove šolske kuhinje in jedilnice ter drugih potrebnih prostorov, ki bodo ustrezali številu učenk in učencev na šoli, je bilo ugotovljeno, da sta rušenje starega objekta in novogradnja cenovno in tehnično veliko bolj sprejemljiva kot preureditev oziroma obnova stare telovadnice.« V projekt izgradnje kuhinje in jedilnice so vključeni tudi dodatne učilnice, kabineti, večja knjižnica in učilnica na prostem.

Osnovna šola Mengeš postaja ob različnih širitvah in dozidavah ena največjih osnovnih šol v Sloveniji. Pri vseh dozidavah so bile skrbno načrtovane nove, prepotrebne učilnice, delno tudi kabineti, manj pozornosti pa je bilo namenjene drugim prostorom, ki jih šola prav tako potrebuje za normalno delovanje, med njimi so predvsem večja kuhinja in jedilnica ter večja knjižnica. V okviru celostne prenove se načrtujejo tudi drugi prostori, ki so se v zadnjem obdobju pokazali kot nujno potrebni, to so med drugim učilnica na prostem in dodatni kabineti za naravoslovne predmete.
Vzporedno z izgradnjo novega prizidka se bodo celostno obnovili tudi vstopi v šolo in zunanjost šole. Ob glavnem vhodu, ki bo s parkirišča šole, bo kolesarnica, ločeno pa bosta še vhoda za prvo in drugo triado šole. S tem se bodo učenci razporedili na različne vhode, kar bo zmanjšalo obremenitev na najbolj frekventnih lokacijah ob začetku pouka.
V mesecu maju se bodo na območju izgradnje nove kuhinje, jedilnice, knjižnice in drugih potrebnih prostorov nadaljevala arheološka izkopavanja, ki jih je pred začetkom gradnje v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji zahteval Zavod za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Kranj. S tem se sledi začrtanemu terminskemu planu, gradnja za preureditev Osnovne šole Mengeš se bo pričela predvidoma jeseni 2022.

Besedilo: **Tina Drolc** za Občinsko upravo • Foto: **Občinska uprava**

Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku

Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku bo v nedeljo, 29. maja 2022, prav na občinski praznik Občine Mengeš, na rojstni dan Janeza Trdine.
Janez Trdina se je rodil v premožni Drmavovi hiši v Malem Mengšu. Šolati se je začel pri 10 letih, najprej je obiskoval mestno šolo v Kamniku, nato šolo v Ljubljani in na Dunaju zaključil študij zgodovine. O svojem življenju v občini Mengeš je zapisal: »Doma sem imel še eno duševno zabavo, ki mi je bila ljubša nego čitanje. Poslušal sem strašno rad ljudske pripovedke in bajke, ki so jih pripovedovale dekle, posebno pa moja bivša pestunja Neža ...« Njegovo osrednje pisateljsko delo so Bajke in povesti o Gorjancih.
Osrednja prireditev ob občinskem prazniku se bo v Kulturnem domu Mengeš **začela ob 18. uri.** Slavnostni govornik bo Franc Jerič, župan Občine Mengeš, ki je o prireditvi povedal: »V letu 2022 bomo po dveh letih ponovno organizirali osrednjo prireditev ob občinskem prazniku. Vabim vse občanke in občane, da se nam v nedeljo pridružijo v Kulturnem domu Mengeš.«
Ob tej priliki bodo podeljeni občinska priznanja, znak Občine Mengeš, zlato priznanje in naziv častni občan Občine Mengeš, ki se podeljuje na vsake štiri leta. Kulturni program bo pripravila Zveza kulturnih društev Občine Mengeš z nastopajočimi gosti.
Prireditev bomo okronali s koncertom Mengeške godbe. Vljudno vabljeni!

Besedilo: **Tina Drolc** za Občinsko upravo • Foto: **Občinska uprava**

Preverite datum odvoza kosovnih odpadkov na vašem računu za komunalne storitve

Javno komunalno podjetje Prodnik kosovne odpadke odvaža dvakrat na leto. Datuma odvoza kosovnih odpadkov za leto 2022 za posamezno odjemno mesto sta objavljena **na računu za komunalne storitve (na prvi strani računa, v preglednici z zabojniki za odpadke)** in na portalu **eProdnik**, kjer se lahko naročite tudi na prejemanje opomnika o odvozu kosovnih odpadkov na svoj elektronski naslov.

Uporabnike iz večstanovanjskih objektov prosimo, da se za informacije glede odvoza kosovnih odpadkov obrnejo na predstavnika etažnih lastnikov oziroma upravnika, ki razpolaga z vsemi potrebnimi informacijami.

Besedilo: **Javno komunalno podjetje Prodnik**

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

Kosovni odpadki so komunalni odpadki, ki zaradi velikosti, oblike ali teže niso primerni za zbiranje v tipiziranih posodah ali vrečkah za odpadke.

MED KOSOVNE ODPADKE SPADA:

- ✓ leseno pohištvo (stoli, mize, naslanjači ...),
- ✓ oblazinjeno pohištvo (sedežne garniture ...),
- ✓ športni rekviziti (smuči, jadralne deske, kolesa ...),
- ✓ oprema (samokolnice, otroški vozički ...),
- ✓ vrtna oprema iz plastike in lesa (mize, stoli, senčniki ...),
- ✓ vzmetnice in preproge,
- ✓ svetila in senčila,
- ✓ veliki gospodinjski aparati (gospodinjska bela tehnika – hladilniki, pralni in pomivalni stroj, štedilniki ...),
- ✓ kopalniška oprema (obešala, omarice, zavese za tuš kabino ...),
- ✓ večje igrače.

MED KOSOVNE ODPADKE IZ GOSPODINJSTEV NE SPADAJO:

- ✗ nevarni odpadki, kot so embalaže škropiv, olj, barv in lakov,
- ✗ avtomobilski deli,
- ✗ akumulatorji,
- ✗ gume,
- ✗ sodi,
- ✗ gradbeni material,
- ✗ stavbo pohištvo (okna, podboji ...),
- ✗ veje drevja in žive meje,
- ✗ azbestne in druge strešne kritine,
- ✗ mešani komunalni odpadki,
- ✗ biološki odpadki,
- ✗ steklo,
- ✗ odpadna embalaža.

! Kosovne odpadke odvažamo DVAKRAT LETNO. Datum odvoza kosovnih odpadkov na vašem odjemnem mestu je naveden na računu za komunalne storitve in portalu eProdnik. →

PRODNIK
Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o.
Savska cesta 34, 1230 Domžale
t. 01 729 54 30 | f. 01 729 54 59 | info@jkp-prodnik.si

Račun številka: VZOREC
Obračun komunalnih storitev za december 2020
Datum opravljene storitve: 01.12.2020 - 31.12.2020
Kraj in datum izdaje računa: Domžale, 06.01.2021

ODJEMNO MESTO: VZOREC
Vodomer: MWR 20 — Št. 1075700098
Stanje vodomera: 07.08.2020 — 50 m³
Mesečna akontacija: 16 m³
Ostanek iz prejšnjega meseca: 0 m³
Količina za obračun: 16 m³

Vrsta izdelka	Povprečna teža	Število zabojnikov	Delež za OM	Povprečna mesečna št. odvozov	Obračunska količina (m³)	DNEVI ODVOZA
	1	2	3	4	(1x2x3x4:1000)	
MKO - mešani komunalni odpadki	80	1	1,0000	2,17	0,1736	11.1., 25.1., 8.2., 22.2., 8.3.
EMB - embalaža	120	1	1,0000	2,17	obračunano v MKO	4.1., 18.1., 1.2., 15.2., 1.3.
BIO - biološko razgradljivi odpadki	60	1	1,0000	3,58	0,2864	URNIK JE OBJAVLJEN NA SPLETNI STRANI
Odvoz kosovnih odpadkov						1.2., 8.2., 1.3., 11.3., 1.4.

Primer navedbe na računu.

Kosovne odpadke lahko brezplačno predate tudi v Centru za ravnanje s komunalnimi odpadki Dob kadar koli v okviru delovnega časa.

VEČ INFORMACIJ NA www.jkp-prodnik.si, info@jkp-prodnik.si in portalu eProdnik.

PRODNIK
Javno komunalno podjetje

OSREDNJI INTERVJU

Mengeški filharmoniki

Mateo, Matej, Monika in Andrej, filharmoniki iz Mengša, pred stavbo Filharmonije

Kar vidim vas, spoštovane bralke in bralci glasila Mengšan, kako ste ob pogledu na naslov nejeverno nagubančili čelo. Mengeška godba, pa razne pevske in glasbene skupine, to ja, ampak mengeški filharmoniki, ta je pa vseeno malo prehuda, si mislite. No, morda res, ampak samo za tiste, ki ne živite v samem osrčju mengeške glasbe in vsaj občasno ne zaidete v nacionalne hrame resne glasbe. Potem bi zagotovo vedeli, da se naslov nanaša na šopek štirih ustvarjalcev, članov ***Orkestra*** *in* ***Zbora Slovenske filharmonije****: Mateja, Andreja, Moniko in Matea. Mengšane in Mengšanko.*

Mateja Šarca*, oboista, umetniškega vodja orkestra in direktorja te institucije, enega najpomembnejših biserov slovenske umetnosti, smo predstavili pred nekaj meseci. Tokrat pa bomo pozornost, kolikor jo je na omejenem prostoru mogoče, namenili pevcem, članom zbora:* ***Andreju Levcu****,* ***Moniki Popivoda*** *in* ***Mateu Debevcu****.*

Slovenska filharmonija (SF) svoj program ustvarja v dveh programskih enotah: orkestru in zboru. Ves čas, to je od leta 1701, še posebej pa od 1947, je uživala velik ugled, njeni častni člani so bili tudi glasbeni velikani Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven, Niccolo Paganini in Johannes Brahms.

Orkester *je sprva nastopal v matični dvorani SF, častitljivi stavbi na Kongresnem trgu, od leta 1982 pa v Cankarjevem domu. Po številu članov in zahtevnosti programa je namreč prerasel zmogljivosti domače dvorane.*

Tudi ***Zbor*** *SF ima bogato preteklost. Koncerte izvaja že od konca 18. stoletja. Preživel je nekaj sprememb, v zadnjih desetletjih pa je pod vodstvom dirigenta Mirka Cudermana doživel svoj ustvarjalni preporod.*

Tako. Filharmonija je na kratko predstavljena, zdaj pa je čas, da nastopijo naši trije vokalisti.

Andreja Levca *Mengšani poznamo predvsem kot pevca v cerkvenem zboru in Mengeškem zvonu. Pa je še veliko več, boste videli.*

Andrej, povejte nam kaj o začetkih svoje pevske kariere? »Prvi resen pevski preizkus sem pri šestih letih opravil pri šolski sestri Tatjani Drev. Pričel sem peti v cerkvenem otroškem pevskem zboru, nato nadaljeval pri mladinskem in pozneje še v odraslem, pri katerem sem še danes in ga tudi vodim. Torej traja moja pevska kariera že pet desetletij in pol.«

Kaj pa sodelovanje pri MPZ Svoboda in Zvon? »V MPZ sem začel prepevati leta 1982 na pobudo svoje mame, njegove dolgoletne članice, moj pevski talent pa je kmalu opazil zborovodja Tomaž Habe. Nastopil sem s številnimi solističnimi nastopi. Po odhodu prof. Habeta sem po šestih letih tudi jaz zapustil zbor. V tem času so me v svoje vrste povabili fantje iz skupine, v kateri so gojili večglasno petje. Pozneje je dobila ime Mengeški Zvon. Pridružilo se nam je še nekaj pevcev, da smo postali moški komorni zbor. Prepevali smo ljudske in cerkvene pesmi na raznih prireditvah in povsod, kamor so nas povabili. No, še vedno prepevamo in se veliko družimo. Pri Zvonu sem že 40 let, skupina pa je začela delovati sedem let prej. Ob praznovanju njene štiridesetletnice leta 2015 sem prejel častno Gallusovo značko, pred tem bronasto, srebrno in zlato, v letu 2018 pa od ZKD Mengeš zlato priznanje za dolgoletno in uspešno delo v ljubiteljski kulturi. Dober občutek je, če je tvoje delo opaženo.«

Še dva zbora morava omeniti, mar ne? »Res je. Leta 1988, če se ne motim, sem se pridružil Domžalskemu oktetu, ki je potem prerasel v Domžalski komorni zbor (DKZ). Povabil me je zborovodja Karel Leskovec. Cilji zbora so bili postavljeni zelo visoko. Prof. Leskovec se je trudil, da bi mi omogočil pridobiti tudi nekaj glasbene izobrazbe, ki je nisem imel. Uspelo mi je končati nižjo glasbeno šolo, smer petje. Takrat sem bil star že 32 let! Z DKZ smo pridobili ugled zaradi prejetih priznanj in nagrad na tekmovanjih, zaradi česar smo dobivali vabila tudi na nastope v tujini in pri naših izseljencih (Argentina, ZDA, Kanada). Dobil sem celo ponudbo, naj ostanem v Clevelandu, vendar se za ta korak nisem odločil. Drugi zbor, Ljubljanski madrigalisti, v katerega sem se vključil leta 1991, je prav tako vzdrževal visok strokovni nivo. Prvenstveno smo se udeleževali koncertov in tekmovanj v tujini.«

Andrej, čez eno leto bo minilo četrt stoletja, odkar ste profesionalni pevec. Letos se izteka zadnja pevska sezona, sledi mirnejše življenjsko obdobje. »Res je. V sezoni 1998/99 sem po opravljeni avdiciji prvič zapel v profesionalnem zboru. Postal sem član Slovenskega komornega zbora, ki se je pozneje preimenoval v Zbor Slovenske filharmonije. Čeprav sem imel že veliko pevskih izkušenj, je bilo zdaj vendar veliko drugače.

Andrej z bratcem in očetom

Andrej v otroškem cerkvenem zboru leta 1977

Nastop MPZ Svoboda ob 40-letnici leta 1987

Mengeški zvon leta 1995

Priprave na koncerte zahtevajo veliko prilagajanja, angažiranosti in učenja notnega gradiva tudi doma. Pevci moramo vzdrževati pevsko kondicijo, da smo kos intenzivnemu delu, kajti repertoar je obširen in raznolik. Vsa leta, 24 let, pojem na mestu prvega tenorja. Imeli smo nešteto nastopov in snemanj doma in v tujini. Zbor je bil in je še vedno odlično pripravljen, zato so bili gostujoči dirigenti navdušeni.«

Udejstvovanje v več zborih hkrati je bila zahtevna reč. Resda so bila to še mlada leta, pa vendar. »Se strinjam. K naštetemu pa je treba dodati še redno službo, pa pomoč pri domačem delu. Nekako se je vse razporedilo: vsak večer vaje, čez dan služba, za vikend nastopi ... Vendar pa je bilo vsega preveč. Petje pri dveh, celo treh zborih naenkrat ... Pa če želiš biti kvaliteten ... Počasi sem začel razmišljati, da bi postal poklicni pevec. Lahko bi šel k Opernemu zboru, a me to ni pritegnilo, bližje mi je bilo zborovsko petje«.

Omenili ste službo, poklic, domače delo. Povejte nam kaj o tem. »Po končani osnovni šoli v Mengšu sem se v poklicni lesarski šoli v Škofji Loki in v Litostroju izučil za modelnega mizarja. To je zelo zanimiv poklic. Iz načrta na papirju moraš ustvariti model, ki služi livarjem za izdelavo ulitka. Moja specializacija so bile turbine vseh vrst. Po maturi sem se zaposlil v Litostroju, kjer sem ostal do leta 1998. Doma pa je bilo treba pomagati očetu pri domačih opravilih, izdelavi ostrešij, v gozdu pri spravilu lesa. Kar je bilo pač treba. Do večera, potem pa na vaje.«

Otroška leta, poznejše zasebno življenje? »Lepo je bilo. Lahko rečem, da mi je bila ljubezen do glasbe in petja položena v zibel. Veliko smo peli: oče in mama, midva z bratom, na družinskih srečanjih pa še strici in tete. Zasebno življenje pa je bilo dolgo podrejeno delu doma in službi, petju, petju, petju. Potem pa sem ugotovil, da vse to ni več dovolj. Postal sem mož in oče. Žena mi je v veliko oporo, družina mi je navdih. O tem, kaj bom počel po upokojitvi, pa še ne razmišljam.«

Monika Popivoda, sopranistka: »Petindvajset prelepih let sem v službi, ki me izpolnjuje in navdihuje,« pove edina dama med 'mengeškimi filharmoniki'. »Pa prva ženska iz Mengša, ki je članica Zbora SF,« še ponosno pristavi. »Nikoli ne bom pozabila dneva, ko sem prejela po pošti obvestilo, da sem opravila avdicijo, da sem sprejeta v službo, ki je bila zame izpolnitev sanj in polna izzivov!« Enako kot Andrej je tudi ona mnenja, da je delo pri profesionalnem zboru veliko zahtevnejše od petja pri amaterskih zborih. Naštudirati je treba veliko programa, včasih vadijo istočasno programe celo za štiri koncerte! Težje dele vadijo doma, nato imajo nekaj vaj z dirigentom iz filharmonije, pred koncertom nekaj vaj z gostujočim dirigentom, sledita generalka in koncert.

Kakšni pa so občutki pred koncertom? »Različni, pač glede na zahtevnost programa. Vsekakor pa grem na oder z veliko adrenalina in napetosti, ki pa se izgubi po prvih taktih. Po koncertih običajno veliko komentiramo že v garderobi, adrenalin pa počasi popušča še pozno v noč.«

Monika, poklicna pevka ste postali pri enaindvajsetih. Gotovo ste se pevsko udejstvovali že prej? »Seveda, že kot otrok. Najprej v družini, tu se vse začne. V osnovni šoli sem pri zborih pela vsa leta. Učiteljica Teja Čepon me je spodbujala k pevskim nastopom na raznih prireditvah, tudi na Veselem toboganu. Ko sem bila v sedmem razredu, sem doživela pevski ognjeni krst v ansamblu Agroper. Sami osnovnošolci smo bili, kar precej smo nastopali. Zanimivo je bilo, trajalo pa ni dolgo. Resnejše pevsko udejstvovanje pa se je začelo, ko me je prof. Leskovec po končani osnovni šoli povabil k sodelovanju v dveh zborih: Domžalskem dekliškem zboru in Domžalskem komornem zboru. Pela sem zelo visok sopran. Dobri smo bili in veli-

Z mentorjem solopetja Marjanom Trčkom na samostojnem recitalu

ko smo nastopali. Pa odlične medsebojne odnose smo imeli. Začela sem se tudi izobraževati za solopetje. Dobro mi je šlo. Leta 1998 sem bila zmagovalka in prvonagrajenka na državnem tekmovanju mladih glasbenikov v solopetju. Za nagrado sem prejela šolnino za poletno izobraževanje na akademiji Mozarteum v Salzburgu in samostojni recital v Cekinovem gradu v Ljubljani. Pri šestnajstih je sledil nov korak: vključitev v Komorni zbor AVE. Tu je bilo delo na najvišjem amaterskem nivoju. Na mednarodnih tekmovanjih smo dosegali izvrstne rezultate. Pridobila sem ogromno izkušenj, zbor pa je prejel nagrado Prešernovega sklada. To intenzivno dogajanje je name zelo vplivalo, me pevsko zaznamovalo, nekako posrkalo vase. Nadaljnja pot je bila brez dvoma začrtana, pripeljala me je v Zbor Slovenske filharmonije, kjer pojem že 25 let«.

Mateo Debevec je imel nekoliko drugačno življenjsko pot, a v celoti pevsko obarvano. Rojen je bil namreč v Buenos Airesu. Otroštvo in mladost je preživel na križpotjih med institucijami države Argentine ter življenjem v slovenski skupnosti. Tu je v t. i. sobotnih šolah začutil prvi stik s slovensko kulturo ter doživel prve izkušnje s petjem in nastopanjem v otroških uprizoritvah. V otroškem zboru so prepevali ljudske in umetne pesmi, v mladinskem pa bolj zahtevno, predvsem slovensko zborovsko literaturo. Maja 1991 so koncertirali po Sloveniji z zborom Gallus in turnejo zaključili s koncertom v Cankarjevem domu.

Mateo, kako ste se v Argentini poleg sodelovanja v kulturnih dejavnostih, organiziranih v slovenski skupnosti, še seznanjali z glasbo? »Ob nedeljah smo poslušali radijski prenos oper in koncertov, pa tudi vsakdan je bil prepojen s poslušanjem klasične glasbe. V naši številni družini smo vsi ljubitelji resne glasbe, vsi smo peli v zborih. Oče je pel bas bariton kot jaz, brat Luka pa že dvajset let nastopa v opernih vlogah. Tako ni

Koncert Domžalskega dekliškega zbora; Monika skrajno levo v tretji vrsti

čudno, da je v meni rasla želja po profesionalnem udejstvovanju v svetu glasbe in petja.«

Kako pa se je začelo pevsko udejstvovanje? »Kmalu po končani gimnaziji sem uspešno opravil avdicijo za sprejem v pevski zbor ugledne glasbene šole. Tu sem se prvič srečal z zahtevnejšim zborovskim programom. Istočasno sem bil sprejet v glasbeno šolo na študij solopetja in klavirja, za profesionalnega pevca pa sem se izobraževal tudi zasebno. Kmalu sem začel sodelovati z amatersko skupino, s katero smo pripravljali krajše opere. Operno in zborovsko petje je zaznamovalo moje življenje.«

Od leta 1997 se vaše življenje in pevska kariera odvijata v Sloveniji. Kako bi to na kratko opisali? »To leto je bilo res pomembno. Prišel sem na bratovo poroko, ki je že nekaj let živel tu, pa sem ostal. Ponudila se mi je priložnost, da kot solist sodelujem v zanimivi operno-dramski uprizoritvi. Pa še avdicijo za takratni Slovenski komorni zbor, danes je to Zbor Slovenske

Mateo Debevec, bas baritonist v Zboru SF, si sprostitev in oddih poišče v slovenskih gorah (Krn)

filharmonije, in operni zbor sem opravil. Tako sem se maja 1997 zaposlil v opernem zboru, po dveh letih in pol, en mesec po rojstvu prvega otroka, pa sem dobil možnost zaposlitve v filharmoniji. Sprejel sem povabilo. Sodelovanje v zboru, ki ima tako širok repertoar, je namreč izziv za vsakega pevca. V dosedanjih 23 letih mi ni bilo nikoli žal za to odločitev. Sem človek, ki uživa v raznolikosti v glasbi. Klasična glasba je globlji svet, ki se ga človek oklene, če ga le odkrije. V njem se srečujeta najbolj preprost človek, ki zna prisluhniti malim stvarem, pa največji sladokusec, ki se poglobi v skriti svet prefinjenih odtenkov.«

Ob koncu našega razgovora nismo mogli mimo tegob zaradi korone v zadnjih letih. Peti v maskah, brez publike, aplavza, pred prazno dvorano je res hudo. »Želimo si, da bi se dvorane spet napolnile. Vsak poslušalec je dragocen. Občutek, kako se energija preliva z odra v dvorano in nazaj, je neopisljiv. Koliko čustvenega bogastva je v tem, lahko dojame le tisti, ki v tem sodeluje! Pridružite se nam, Mengšani, da v koncertni dvorani skupaj doživljamo čarobnost glasbe in si polepšamo življenje.«

Besedilo: **Branko Lipar** • Foto: **zasebni arhiv intervjuvanih**

Nepozabna
***koncertna** doživetja*

Vpis abonmajev
22|23
od 1. do 14. junija 2022

Vsak delavnik od 11. do 13.
in od 15. do 17. ure
v Slovenski filharmoniji
Kongresni trg 10, Ljubljana
T +386 1 24 10 800
E info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

Slovenska filharmonija
Glasba in pika.

O tem problemu ali o njem

Ste morda slišali *o *temu problemu, v *lepemu vremenu* **in** *pri *njemu***? Jaz žal vse pogosteje, in to celo iz ust javnih govorcev: politikov, predavateljev, novinarjev ... Zato vas želim opozoriti na ta 5. sklon (mestnik/lokal) moškega in srednjega spola ednine pri pridevniški besedi (pridevniki, deležniki in pridevniški zaimki, po katerih se vprašujemo KAKŠEN/ČIGAV/KATERI) in pri samostalniškem zaimku: on, ono, (ne)kdo, (ne)kaj, (marsi)kdo, (marsi)kaj ... V slovenskem knjižnem jeziku se pravilno reče in zapiše** *o **tem** problemu, v **lepem** vremenu; pri **njem**, o **kom**, ob **čem***, **torej BREZ KONČNEGA -u. Zakaj je to pravilo ogroženo?**

V 5. sklonu povleče k u-ju samostalnik, pred katerim stojijo pridevniške besede, mogoče pa je vzrok tudi mešanje s 3. sklonom (dajalnik/dativ), pri katerem imata pridevniška beseda in samostalnik res enako sklonilo:

5. sklon – vedno s predlogom: pri/o/po/ob/na/v KOM/ČEM?	**3. sklon – brez predloga ali k/h/proti/kljub KOMU/ČEMU?**
pri **slepem** potnik*u*	slepem**u** potnik**u**
ob **poznem** zajtrk*u*	poznem**u** zajtrk**u**
po **vihravem** obdobj*u*	vihravem**u** obdobj**u**
v **slovenskem** jezik*u*	slovenskem**u** jezik**u**
v **levjem** brlog*u*	levjem**u** brlog**u**
na **sosedovem** dvorišč*u*	sosedovem**u** dvorišč**u**
na **materinem** grob*u*	materinem**u** grob**u**
pri **učenem** mož*u*	učenem**u** mož**u**
ob **molčečem** bolnik*u*	molčečem**u** bolnik**u**
v **tem** primer*u*	tem**u** primer**u**
ob **tistem** kip*u*	tistem**u** kip**u**
o **mojem** predlog*u*	mojem**u** predlog**u**
po **njenem** pričakovanj*u*	njenem**u** pričakovanj**u**
v **svojem** svet*u*	svojem**u** svet**u**
na **kakšnem** volišč*u*	kakšnem**u** volišč**u**
po **marsikaterem** junak*u*	marsikaterem**u** junak**u**
pri **vsakem** krožišč*u*	vsakem**u** krožišč**u**
ob **vsem** trud*u*	vsem**u** trud**u**
pri **kakršnem** koli zdrs*u*	kakršnem**u** koli zdrs**u**
o **istem** človek*u*	istem**u** človek**u**
po **njem**	njem**u**
ob **tem** in ob **onem**	tem**u** in onem**u**
v **kom** in v **čem**	kom**u** in čem**u**
na **nekom** in na **nečem**	nekom**u** in nečem**u**
pri **marsikom** in pri **marsičem**	marsikom**u** in marsičem**u**

Naj ob koncu opozorimo še na zaimek **kaj** in njegove sestavljenke oz. izpeljanke, ki se **v 5. sklonu** glasijo: pri **čem**, o **čemer**, po **ničemer**, ob **marsičem**; **v 6. sklonu** pa: s **čim**, nad **čimer**, pred **ničimer**, pod **marsičim**. Z uporabo vprašalnic, ki jih dobro poznate iz osnovne šole, boste zlahka določili pravilna sklona: 5. sklon O KOM/O ČEM in 6. sklon S KOM/S ČIM.

Besedilo: **Helena Škrlep**

Občina Mengeš

Gasilsko-godbeni dom

Podelitev Zlatega priznanja ZZB županu Francu Jeriču

Mengeška veteranska godba

Slovesnost ob dnevu upora in 100-letnici rojstva pesnika Karla Destovnika Kajuha

Karel Destovnik Kajuh je napisal večino pesmi že pred drugo svetovno vojno, v avantgardnem slogu, podobno kot Srečko Kosovel. Po napadu na Jugoslavijo se je izoblikoval v najpomembnejšega pesnika partizanske lirike, ki je med partizani in širšimi množicami vzbudila močan čustveni odziv. Na legendarnem pohodu XIV. divizije je vodil kulturniško skupino in žal v bojih februarja leta 1944 padel. Upor proti okupatorju in ne samo okupatorju pa je temelj današnje samostojne Slovenije. Dosežki Osvobodilne fronte tako v boju kot ustvarjanju narodne državnosti so posebnost v svetovnem merilu. Več o tem nam je povedal slavnostni govornik član predsedstva ZZB Slovenije dr. Martin Premk. Njegove besede so tehtne in zato zaslužijo objavo.

Na prireditvi smo podelili Zlato priznanje Zveze združenj borcev županu Občine Mengeš g. Francu Jeriču. Priznanje smo utemeljili z dejstvi, da je Franc Jerič vzpostavil sistemsko ureditev za spodbujanje društvenega življenja v občini, med njimi tudi za veteranske organizacije, omogočil postavitev dveh spomenikov NOB, ki sta nadomestila plošče na zasebnih hišah, in zagotovil, da občina kot lastnik zemljišč in upravljavec spomenikov na njih skrbi za njihovo vzdrževanje. Zlato priznanje mu je izročil dr. Martin Premk.

V kulturnem programu so sodelovali Mengeška veteranska godba pod vodstvom g. Primoža Kosca, Mešani pevski zbor Svoboda Mengeš, ki ga je vodil g. Franci Banko, ter šestošolci OŠ Mengeš Maks Peštaj Zevnik, Alenka Hribar in Arne Kovač z deklamacijami pesnika Kajuha. V programu je nastopila tudi posebna gostja pevka Marjetka Popovski z venčkom partizanskih pesmi. Vsem, ki so se udeležili prireditve, županu g. Francu Jeriču in podžupanu g. Bogu Ropotarju, predsedniku pokrajinskega sveta ZB Jožetu Kosmaču, občanom naše in sosednjih občin, predstavnikom društev, praporščakom ter delegacijam društev in združenj borcev sosednjih občin se za udeležbo na prireditvi lepo zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo slavnostnemu govorniku dr. Premku, Mengeški veteranski godbi, Mešanemu pevskemu zboru Svoboda Mengeš, učencem OŠ Mengeš ter Marjetki Popovski za sodelovanje in prijetno vzdušje.

Slavnostni govornik dr. Martin Premk

Del slavnostnega govora dr. Premka:

»Letos praznujemo 81. letnico Osvobodilne fronte slovenskega naroda in 100-letnico rojstva Karla Destovnika Kajuha. Ravno OF in Kajuh nam lahko največ povesta, kako so se Slovenci med drugo svetovno vojno borili za svojo svobodo. Z opisom, ki ga je dal neki ameriški obveščevalec v svoje poročilo: Slovenci se za svojo svobodo borijo s puško in knjigo, z orožjem in kulturo. OF je več kot samo upor proti okupatorju, zato si tudi praznik, ki ga praznujemo – Dan upora proti okupatorju, zasluži, da se preimenuje nazaj v Dan OF.

OF je v najtežjih trenutkih slovenskega naroda naredila največ, kar je bilo možno. V najslabših možnih razmerah, takrat, ko je bila Slovenija ne samo okupirana, ampak njen narod tudi obsojen na uničenje, izginotje, je OF ta narod združila, poenotila in povedla v boj za svobodo. Ne samo za svobodo, tudi v boj za svojo državo. Ta boj se je oblikoval z osvoboditvijo, oblikovanjem Slovencev kot naroda in oblikovanjem prve slovenske države.

OF ni združevala samo treh ustanovnih skupin: komunistov, krščanskih socialistov ter Sokolov in kulturnih delavcev. OF je med vojno združevala vse, ki so sprejeli njene programske točke in so se bili pripravljeni boriti za svobodo. Poleg ustanovnih skupin je bilo v OF še 15 drugih skupin, tudi bivših kraljevih oficirjev in bivših kraljevih ministrov. Nobenih težav ni bilo, da se v OF niso vključevali tudi duhovniki. Zato je bila OF med drugo svetovno vojno množična in obče narodna organizacija. Že po prvem letu vojne je imela OF na območju Ljubljane več kot 400 odborov. Odbori OF so se ustanavljali tudi na osvobojenih ozemljih. Oktobra 1943 je OF v Kočevju organizirala Zbor odposlancev slovenskega naroda, ustanovila februarja 1944 v Črnomlju Slovenski narodnoosvobodilni svet in končala vojno z ustanovitvijo vlade Ljudske republike Slovenije v Ajdovščini leta 1945. Ta dan se tudi šteje kot dan ustanovitve Republike Slovenije, tiste Slovenije, ki je kasneje dobila pravico do samoodločbe in združevanja in se je leta 1991 tudi osamosvojila.

V okviru OF je potekal tudi oborožen partizanski boj, ki je iz prvih čet in bataljonov leta 1941 prerastel v brigade, divizije in korpuse. In tudi partizanske brigade so se, verjetno je to edini primer na svetu, imenovale po slovenskih pesnikih in pisateljih, po Gregorčiču, po Kosovelu, po Levstiku, po Cankarju.

Vse to je združilo Slovence v boju za svobodo. Govorjenje o takratni razklanosti je zgolj preslikava današnjih delitev v čas druge svetovne vojne za današnje politične namene.

Slovenija je drugo svetovno vojno končala na strani miru in samo partizani so se borili proti okupatorju, samo partizanska vojska je bila med drugo svetovno vojno priznana zavezniška vojska Združenih narodov in samo Osvobodilna fronta slovenskega naroda je med drugo svetovno vojno postavila temelje naše države.«

Besedilo in foto: **Mirjan Trampuž**

Polžki skrbimo za okolje

V skupini Polžki smo mesec april namenili spoznavanju in raziskovanju narave oziroma okolja, v katerem živimo, in skrbi zanj.

Zgodnje ozaveščanje otrok o skrbi za okolje je izrednega pomena za zdravo prihodnost. Skozi različne dejavnosti smo se te problematike dotaknili tudi v skupini Polžki. Otroci so spoznali, da je Zemlja že zelo stara gospa, za katero moramo vsi skrbeti tako, da bodo ljudje, živali in rastline na njej še dolgo zdravo živeli. Naučili so se odgovornega ravnanja z odpadki, vodo in energijo. Preko opazovanj, igre in prebranih zgodbic so spoznali vrste odpadkov, razvrščanje le-teh v ustrezne zabojnike in opazovali odvoz odpadkov v vrtcu. Obiskali smo ekološke otoke v bližini vrtca in se pogovarjali z gospodom, ki skrbi za čistočo našega kraja. S pesmijo in skupnim likovnim izdelkom smo 22. aprila praznovali Svetovni dan Zemlje.
Različni očiščeni odpadni materiali so postali tudi didaktični pripomočki, s katerimi se otroci radi igrajo ter razvijajo svojo domišljijo in ustvarjalnost.
S takšnimi in podobnimi dejavnostmi otroci gradijo odgovornejši odnos do okolja in postajajo vse boljši prijatelji narave.

Besedilo: **Petra Železnikar** • Foto: **Urban Štiftar**

Za čistejšo in lepšo občino

Člani Likovnega društva Mengeš smo 28. 3. 2022 organizirali čistilno akcijo po predlagani razporeditvi območja čiščenja občine Mengeš. Zbrali smo se pred trgovskim centrom. Očistili smo prostor za trgovskim centrom, pobrali pa smo tudi smeti na travnati površini, na levi in desni strani ob obvoznici. Delo smo temeljito opravili in tako poskrbeli za čistejšo in lepšo občino.

Besedilo: **Emanuela Rodica** • Foto: **Lojze Burja**

Ekoreka – od kopalk do kina

Število dogodkov bo v juniju veliko, zato si zabeležite in se udeležite brezplačnega dogodka EkoReka, ki bo v soboto, 18. junija, v Mengšu. Za vas bomo pripravili delavnice, kjer boste raziskovali Pšato, spoznali njene vodne prebivalce, ustvarjali, se družili, zabavali in še kaj. Mladi se boste lahko prelevili v ribe in se podali po toboganu na pot proti izvirnemu delu reke. Ker ribe živijo v vodi, vzemite s seboj kopalke in brisače. V popoldanskem delu dneva bomo pripravili zanimivo pogovorno delavnico – Vloga žensk pri ohranjanju narave – in v večernih urah na prostem predvajali dokumentarni film na temo rek.

Aktivnosti so primerne za obiskovalce vseh starosti, predvsem pa za tiste, ki ste željni zanimivih in novih dogodivščin.
EkoReko 2022 organiziramo Zavod REVIVO v sodelovanju z AIA – Mladinskim centrom Mengeš, HD&H, likovnimi ustvarjalci in številnimi drugimi z naravo povezanimi društvi. Naložbo sofinancirajo Republika Slovenija, Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Zavod REVIVO in AIA – Mladinski center Mengeš. Projekt se izvaja v okviru LAS Za mesto in vas.

Besedilo: **E. H., P. P. in D. H.** • Foto: **REVIVO, 2021**

Zasaditev drevesnih vrst na remizi

Člani Lovske družine Mengeš so na delu že obstoječe remize na Drnovem konec marca posadili grmovnice in drevesa na parceli, ki je sicer v lasti Občine Mengeš. Občina Mengeš je dala soglasje k zasaditvi, saj prispeva k povečanju biotske raznovrstnosti na tem področju. Zasadili smo 80 kosov naslednjih drevesnih vrst: jerebiko, črni les, lesko, črni bezeg in navadno smreko. Zasaditev smo financirali v celoti sami.
Kot v posmeh našim prizadevanjem je neki »ljubitelj narave« pripeljal kup vej, slame in mahovja z domačega vrta in jih nametal na zasajena drevesa.

Ta problem je pereč in se pojavlja v naši občini na več krajih, kamor tako imenovani »zeleni odrez« najraje zapeljejo kar ob rob poti in polja, še več pa v gozd in nekateri celo v brežino razbremenilnika in struge Pšate. Občini bi predlagali, da za naslednjo spomladansko sezono določi zbirna mesta za »zeleni odrez«, kamor ga občani dostavijo – po zgledu občine Trzin. Navsezadnje je to kurivo in koristen odpadek.
Lovska družina pa daje pobudo, da bi zasadili predele ob obvoznici z ustreznimi drevesnimi vrstami. Taka zasaditev bi imela več pozitivnih stvari – od zadrževanja hrupa, absorpcije avtomobilskih izpustov do videza zelene krajine. Menimo, da bi se društva in tudi občani radi zavezali za prostovoljno posaditev, če bi občina nabavila sadike in dobila ustrezna dovoljenja. Še naše posebno opozorilo: V mesecu maju se v naravi začenja rojevati novo življenje. Bodimo obzirni do tega, tako da v tem času ne spuščajmo psov in tudi mačk v naravo. Sprehode pa omejimo na javne gozdne in poljske poti.

Besedilo in foto: **Jože Vahtar za LD Mengeš**

Izlet mengeških upokojencev

V aprilu smo se mengeški upokojenci odpeljali na izlet v Posavje – Sevnico, Krško in Brežice. Zbudili smo se v sončno jutro in vznemirjenje pred izletom je bilo še toliko večje. Po avtocesti smo se odpeljali v Sevnico v tovarno Kopitarna. Ne boste verjeli, da si je direktor g. Andrej Mesar vzel čas in nam med kolektivnim dopustom izrekel dobrodošlico in razkazal sicer prazno tovarno. Razložil nam je celoten postopek dela in orisal zgodovino tovarne.

Dokler ne vidiš, ne veš in ne verjameš, koliko znanja je v vsaki slovenski tovarni in s kakšno lahkoto smo ves trud, znanje in razvoj več generacij uničili, prodali tujcem. Kopitarna je svetla izjema. Je najstarejša posavska tovarna in med starejšimi podjetji v tem delu sveta. Njihov osnovni proizvod so kopita kot ogrodje za izdelavo obutve. Izdelovali so jih najprej iz bukve, danes pa iz topola, ker je lahek les in ne vleče nase vlage. Delajo jih tudi iz plastike.

Pot nas je potem peljala v slaščičarno Julija, ki je svoj sloves zgradila, ko je Sevničanka Melanija Trump postala prva dama Amerike. V njeno čast so izdelali torto Melanija, ki je odlična in jo priporočam vsakomur, ki se bo mudil v teh krajih. Obiskali smo tudi tovarniško trgovino Lisca, v tovarno pa nas niso spustili, ker se bojijo, da bi kdo prekopiral njihove modele.

Po levem bregu reke Save smo se zapeljali do Krškega. Tam nas je v Svetu energije – interaktivnem centru o energiji in energetiki, ki ga je zasnovala družba GEN energija, pričakal g. Garsia, fizik in predavatelj, ki nam je na izjemen način z uporabo najsodobnejših multimedijskih eksponatov in tehnologij predstavil celovite in strokovno utemeljene informacije o vrstah energije, njihovi porabi, kakšno onesnaženje zemlje povzroči posamezna vrsta energije in kaj mi kot posamezniki lahko storimo, da zmanjšamo porabo. Prav vsak človek, predvsem pa otroci in mladostniki bi morali obiskati Svet energije.

Pot nas je nato vodila po desnem bregu Save proti Brežicam. Torej smo se s Kranjske zapeljali na Spodnjo Štajersko. Ogledali smo si Posavski muzej Brežice, ki domuje v gradu. Grad je mogočna dvonadstropna zgradba iz sredine 16. stoletja, ki jo je družina Attems spremenila v rezidenco. Občudovali smo njegovo mogočnost, ohranjenost, zanimive zbirke, ki obujajo spomin na stare čase in iz pozabe vračajo nekdanjo slavo in bogastvo ter nam zanamcem govorijo o mogočnosti naše dežele in ljudi. Žal grajski zidovi ne morejo povedati vsega, kar se je dogajalo v gradu in pred njim. Viteška dvorana, ki je bila obnovljena leta 2011, je edinstven in dih jemajoč primer baročnega, posvetnega, stenskega slikarstva na Slovenskem. Podobe prikazujejo prizore iz rimske in grške mitologije. S freskami sta poslikana tudi dvoramno stopnišče in kapela. Toliko lepote ne doživiš prav pogosto.

Celi dve uri smo uživali med grajskimi zidovi, ob izjemni razlagi kustosa Matjaža, potem pa je bil čas za pozno kosilo v gostilni Krulc v Mostecu. Tudi gostilna ima svojo pestro zgodovino, saj obratuje neprekinjeno v lasti iste družine že od leta 1529. Baje se je v njej ustavil sam Matija Gubec v času velikega kmečkega upora. Bili smo dobro postreženi s pristno domačo hrano in kapljico. Seveda smo tudi zapeli in zaplesali. Milena je poskrbela za ozvočenje, Jernej pa je prinesel harmoniko. Bilo je veselo v zadovoljstvo vseh izletnikov.

Besedilo in foto: **Marija Štebe, predsednica DU Mengeš**

Društvo upokojencev Mengeš vabi svoje člane na zbor članov, ki bo 29. 5. 2022, ob 14. uri, v Župnijskem domu v Mengšu.

Prijazno povabljeni!

Program DU Mengeš za leto 2022 lahko dobite v društveni pisarni, Trdinov trg 14. Objavljen je na: https://www.facebook.com/DrustvoUpokojencevMenges/posts/2201850326622265

Backove vezilje ob pospravljanju razstave v knjižnici

Backove vezilje

Ročna dela, še posebno vezenje, so nekaj tradicionalno očarljivega, kar razveseljuje mlado in staro.

Razstavljeni izdelki Backovih vezilj

Backove vezilje smo združenje žensk iz Mengša in bližnje okolice. Srečujemo se ob četrtkih v Župnijskem domu v Mengšu.

Ne le, da nas vsa ročna dela pomirjajo, spodbudijo tudi fino motoriko in natančnost, obenem pa se ob izdelovanju čudovitih prtičkov, zaves in majhnih vezenih pozornosti, kvačkanju, pletenju in klekljanju kaj zanimivega pogovorimo in si izmenjamo tudi kakšno šalo. Veselimo se vsakega novega izdelka, ki nastane izpod naših rok. Sedaj imate možnost, da v delček zbirke naših izdelkov pokukate tudi vi. Pred kratkim smo imele nekaj svojih ročnih del razstavljenih v oknih **Krajevne knjižnice Janeza Trdine Mengeš.** Razstavljale smo skupaj z Rokodelkami DU Mengeš. Ob letošnjem posebnem 10. jubileju ustvarjanja za vas pripravljamo tudi razstavo svojih del, ki bo na ogled od 3. do 5. junija v Župnijskem domu v Mengšu. Razstavo bomo otvorile s pestrim programom v petek zvečer ob 19.30. Z odprtim srcem vas pričakujemo, da malo poklepetamo ter da si pogledate pester in čudovit nabor izdelkov izpod naših rok.

Besedilo: **Aleksandra Matan** • Foto: **Barbara Ahačič Osterman**

Backove vezilje

iz Mengša

VAS VABIJO NA RAZSTAVO ROČNIH DEL

Otvoritev razstave bo v petek, 3. 6. 2022, ob 19.30 uri v avli Župnijskega doma v Mengšu.

Razstava bo na ogled tudi v soboto, 4. 6., in nedeljo 5. 6. 2022 od 9. do 20 ure.

maksi
OKNA IN VRATA

PROIZVODNJA IN MONTAŽA

- okna in vrata
- protivlomna vrata
- notranja vrata
- senčila
- komarniki
- žaluzije
- roloji
- plise senčila

maksi ADAPTACIJE

- adaptacije stanovanj, kopalnic - od a do ž
- od skice do končnega izdelka
- komplet storitev z materialom
- hitri servis kopalnic
- kosovni odvozi in praznjenje stanovanj, garaž, podstrešij

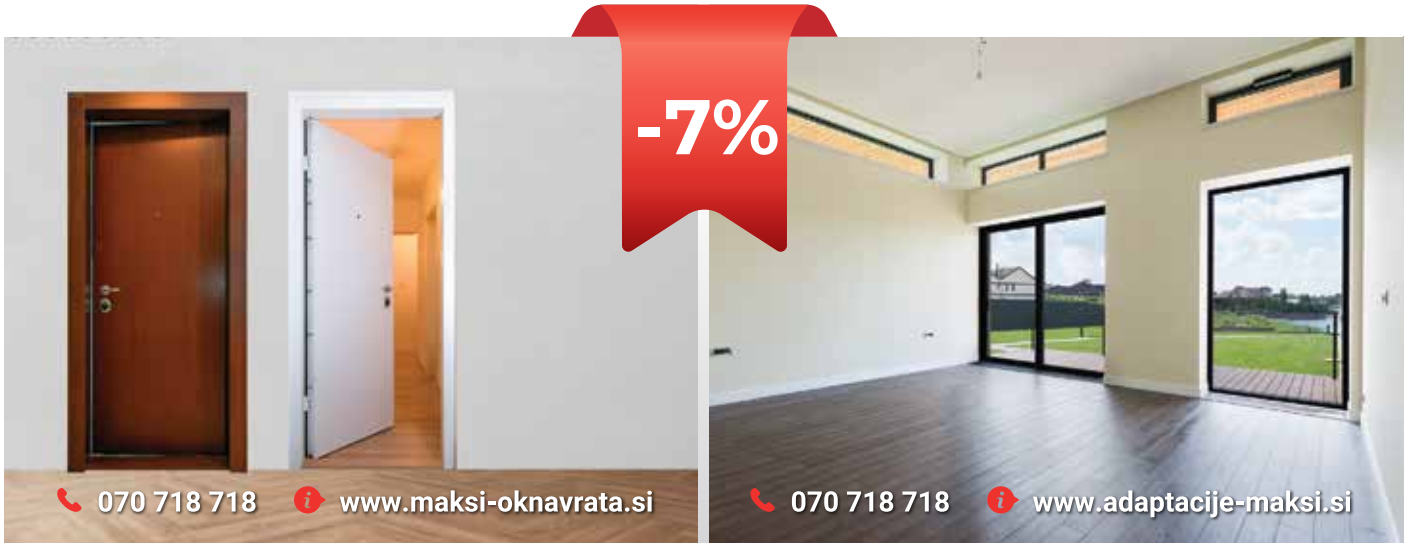

KAJ SE DOGAJA

AIA – Mladinski center Mengeš

Prijave na dogodke in dejavnosti ter več info na: fb page aiamladinc, e-mailu: drustvo.aia@gmail.com, spletni strani: https://aia-mcmenges.si/, T: 070-732-070

VIRTUALNA in HIBRIDNA PREDAVANJA IN DELAVNICE

preko aplikacije ZOOM in kombinirano v MC

*Zoom predavanje **IZ KATMANDUJA DO HONG KONGA**, v petek, **20. 5., ob 18.00**, Zoran Furman.

*Zoom predavanje **DOBRE NAVADE – POT DO USPEHA**, v ponedeljek, **30. 5., ob 18.00**, Lucija L. Skok.

*preko Zooma in v MC **ZMANJŠAJTE BOLEČINE S TAPKANJEM** (EFT-metoda), v sredo, **1. 6., ob 18.00**, Ines Beno.

DRUGI DOGODKI IN ANIMACIJE

***IZMENJEVALNICA OBLAČIL**, v soboto, **21. 5., od 16.00 do 19.00**, Tea Vuga, Nika in Dora Smole.

***PLEŠ'**, odprto street dance tekmovanje, v soboto, **28. 5., ob 12.00**, Sanja Tomšič.

***UMETNIŠKI NATEČAJ – PREBUJANJE POMLADI**, svoje prispevke (fotografije, slike, risbe, poezijo ...) pošljite na mc.razstave.aia@gmail.com. Več na našem fb in spletni strani.

***ROJSTNODNEVNE ZABAVE ZA OTROKE IN NJIHOVE PRIJATELJE**, **v soboto in nedeljo, od 10.00 do 13.00 ali od 13.30 do 16.30**, po dogovoru, izkušeni animatorji poskrbijo za prijetno in igrivo vzdušje, Sanja Tomšič.

PLES IN VADBA

* **HIP HOP**: **mini ob ponedeljkih, od 18.00 do 19.00, in četrtkih, od 17.00 do 18.00; malčki ob sredah, od 16.00 do 17.00 in 17.00 do 18.00; mlajši pionirji v torek, od 17.00 do 18.00, v sredo, od 18.00 do 19.00; starejši pionirji v torek in četrtek, od 18.00 do 19.00; mladinci v torek in četrtek, od 19.00 do 20.00; članska skupina četrtek, od 20.00 do 21.00; hip hop mamice v ponedeljek, od 19.00 do 20.00,** Sanja Tomšič.

* **NIRVANA**: **ob sredah, od 20.00 do 21.00**, Maja Sršen.

* **PILATES**: **ob sredah, od 19.00 do 20.00**, Sanja Tomšič.

* **JOGA**: **ob petkih, od 20.00 do 21.00**, Maja Maselj.

UČENJE IN SVETOVANJE

* **BREZPLAČNA UČNA POMOČ:** po dogovoru, na daljavo ali v MC, od 10. leta dalje, za dijake in študente, Maša Povše.

Gasilci zbrani ob razvitju in dvigu zastave

Dvig zastave Gasilske olimpijade Celje 2022

V petek, 8. 4. 2022, sta se pred gasilsko-godbenim domom v Mengšu odvijala slovesno razvitje in dvig zastave Gasilske olimpijade Celje 2022. Po scenariju Gasilske zveze Slovenije se je v okviru 120 gasilskih zvez v vseh 212 občinah natanko ob 18. uri ob zvokih koračnice razvila in dvignila zastava Gasilske olimpijade 2022. Ta velika mednarodna gasilska manifestacija bo namreč potekala v organizaciji GZS, v dneh od 17. do 24. julija v Celju. Knežje mesto bo gostilo okoli 3.000 gasilcev iz 25 držav. Slovenijo bo zastopalo 19 ekip v različnih starostnih kategorijah. Na slovesnosti v Mengšu je prisotne gasilce vseh treh društev v GZ Mengeš in goste nagovoril predsednik GZ Mengeš Boštjan Čebulj, pozdravni nagovor pa je imel župan Franc Jerič, ki se je živo spominjal svojih udeležb na dveh olimpijadah v preteklosti.

Največja slovesnost je seveda potekala v Celju, na Krekovem trgu pred Celjskim domom. Glavni govorec na tej prireditvi je bil predsednik GZS Janko Cerkvenik. Po pozdravu gostov je dejal: »Zbrali smo se, da slovesno dvignemo zastavo Gasilske olimpijade Celje 2022. Gre za pomembno in množično simbolno dejanje, točno 100 dni pred slovesno otvoritvijo s prižigom ognja Gasilske olimpijade Celje 2022. To bo prva tovrstna velika gasilska olimpijada v Sloveniji, gostilo jo bo knežje mesto Celje. Mednarodna gasilska organizacija CTIF je slovenskim gasilcem zaupala organizacijo največjega dogodka zaradi izjemnih tekmovalnih uspehov naših gasilskih enot na tovrstnih tekmovanjih v preteklosti, pa tudi zato, ker smo se že večkrat izkazali kot dobri gostitelji ob različnih priložnostih. Izkazano zaupanje predstavlja za našo organizacijo izjemno veliko čast, hkrati pa še večjo obveznost, da vložimo maksimalne napore v organizacijo gasilske olimpijade s številnimi spremljevalnimi dogodki. Svetovni in domači javnosti moramo še enkrat več potrditi, da za nas ni prav noben izziv prevelik.« Zahvalil se je državi, več ministrstvom, Upravi RS za zaščito in reševanje, Mestni občini Celje z njenimi službami ter številnim sponzorjem in donatorjem, brez katerih takšne prireditve ne bi mogli izpeljati. Že sedaj ste vsi ljubitelji gasilstva vabljeni, da si v drugi polovici julija ogledate to edinstveno prireditev, ki je letos prvič v Sloveniji.

V prihodnjem glasilu Mengšan bomo predstavili ekipe PGD iz GZ Mengeš, ki so že sodelovale na gasilskih olimpijadah.

Besedilo: **Miro Urbanc** • Foto: **PGD Loka pri Mengšu**

V Mengšu je zaplapolala olimpijska zastava

Prostovoljno gasilsko društvo Loka pri Mengšu

V svojem društvu se zavedamo, da brez najmlajših članov društvo na daljši rok ne bo moglo obstajati.

Razposajeni jelenčki z mentorico

Po delu se prileže malica

Do pojava pandemije koronavirusa smo bili kar zadovoljni z letnim vpisom novih naraščajnikov v svoje vrste. Zadnji dve leti pa je zaradi splošnih omejitev, ki so nam porušile dokaj utečeno delo z mladimi, opaziti tudi zmanjšano zanimanje mladih za pristop h gasilskemu društvu.

Prav gotovo pa je bilo to pandemično obdobje delno izkoriščeno za izobraževanje mentorjev, ki delajo z mladimi. Tovrstna izobraževanja so lahko potekala na daljavo oziroma ob upoštevanju poostrenih pogojev tudi v obliki seminarjev. Tako so mentorji v našem društvu pridobili nova znanja, ki jim bodo koristila pri poučevanju gasilskih veščin in tudi v razvedrilnih uricah pri delu s posameznimi skupinami.

Mladi v našem društvu zagotovo niso podvrženi samo drilu v gasilskih veščinah, pridobijo mnogo znanja, kako ravnati z ognjem, in spoznajo preventivna ravnanja, da ne pride do nesreč z ognjem. Po vsem tem je čas za aktivnosti na raznih tematskih delavnicah: izdelovanje voščilnic, izdelovanje strahov iz buč, izdelovanje okraskov za novoletne okrasitve in še bi se kaj našlo. Po končanih delavnicah pa je čas za druženje in zabavo.

S spodnjim vabilom najmlajšim želimo pridobiti nove naraščajnike.

Besedilo: **Miro Urbanc** • Foto: **PGD Loka pri Mengšu**

Dobenska pomladna dogajanja

Priprava platoja za otroško igrišče in športne aktivnosti

Že nekaj let si na Dobenu prizadevamo za pridobitev prostora, kjer bi se dobenski otroci lahko varno igrali, kjer bi se lahko srečevali in družili krajani in za to ne bi bilo treba iti v gostilno. Prostor, kjer bi lahko organizirali razne interesne aktivnosti, kulturne prireditve, športne aktivnosti, kjer bi se otroci igrali, starši pa med seboj sproščeno poklepetali, ker otroci ne bi bili v nevarnosti zaradi vse gostejšega prometa, predvsem ob vikendih. Pred nekaj leti smo krajani sprožili pobudo za odkup Anžinove domačije (kjer bi pridobili prostor za otroško igrišče in prostor za večino zgoraj naštetih aktivnosti), ki jo je lastnica prodajala. Prišlo je že do razgovorov in uskladitve interesov med lastnico in občino, a je bil na občinskem svetu predlog žal preglasovan, ker je bilo v Mengšu bolj važno narediti to in ono ... V lanskem letu pa se je pokazala možnost ugodnega odkupa primernega zemljišča, kjer bi lahko v nadaljevanju postopno realizirali naše zamisli. Tokrat je prišlo do dogovora med lastnikom zemljišča in občino, tako da je občina odkupila 1353 m2 zemljišča in 1. 3. 2022 izdala Turističnemu društvu Dobeno "soglasje k pripravljalnim delom" za pripravo platoja za športno in otroško igrišče.

Na skupnih sestankih VO in TD smo se dogovorili, da TD začasno financira pripravo platoja, določili smo potek aktivnosti, potrjen je bil pripravljalno-gradbeni odbor, v katerem so poleg mejašev vključeni tudi potrebni strokovnjaki, da bi priprava in dela potekali čim bolj tekoče in strokovno. Tako sta bila že v mesecu marcu opravljena zakoličenje in nivelacija terena, pridobili smo ponudbo izvajalca za gradbeno-obrtniška dela izdelave platoja, ki bodo dokončana v

mesecu aprilu. Plato bo tudi ograjen z mrežo, ki bo v kratkem montirana in bo preprečila, da žoga med igro ne bi obiskovala sosedov.

Zbor krajanov in skupščina TD

V petek, 1. 4. 2022, je bila za 19. uro v KT Blaž sklicana skupščina TD in v nadaljevanju še zbor krajanov. Dogodka so se poleg velikega števila krajanov udeležili tudi župan g. Jerič, podžupan g. Ropotar, predsednica TD Mengeš ga. Požar in g. Vahtar, predsednik LD Mengeš. Na skupščini turističnega društva je bilo predstavljeno delo društva v preteklem letu, ki ga je zaznamovala korona in so bile zato spremenjene in prilagojene tudi aktivnosti društva, predvsem pri izvedbi kulturnih dogodkov. Tako smo praznovanje kulturnega praznika in materinskega dne pripravili v virtualni obliki, za kar smo poželi obilo pohval, Prešernov dan je zabeležil preko

30.000 ogledov na internetu. Kljub oteženim pogojem je društvo realiziralo skoraj vse zastavljene cilje, naše prizadevanje je pohvalil tudi župan in še posebej izrazil zahvalo ge. Meti Selan za organizacijo in režijo virtualne predstave Prešernovega praznika. Podano je bilo tudi podrobno finančno poročilo nadzornega sveta, poleg navedenih finančnih dogajanj je pomembno poudariti, da so člani TD in VO opravili cca 280 prostovoljnih delovnih ur, kar po Pravilniku o področjih prostovoljskega dela v njegovem 21. členu določa oceno vrednosti opravljenega prostovoljskega dela v višini cca 2.700 €. Velja poudariti, da TD in VO Dobeno tesno sodelujeta skoraj na vseh akcijah, tako da je za uspeh in realizacijo ciljev TD zaslužen tudi VO.
Sledila je predstavitev plana za leto 2022, v katerem bo poleg drugih aktivnosti največji izziv in projekt tudi za naslednje obdobje dokončanje platoja za otroško igrišče in športne aktivnosti ter v nadaljevanju dom krajanov Dobena. Prisotni so soglasno potrdili poročilo za leto 2021 in predlagani plan aktivnosti za leto 2022. Po pozdravnih govorih vabljenih gostov se je srečanje zaključilo s skromnim prigrizkom za vse prisotne.

Velikonočno žegnanje

Velika noč je največji krščanski praznik, kristjani na ta dan praznujejo Jezusovo vstajenje od mrtvih in je zanje praznik veselja in upanja, ker je Jezus s svojim vstajenjem premagal smrt in ljudem prinesel upanje na vstajenje po smrti, novo življenje. Po tradiciji se na veliko soboto blagoslovijo (pogovorno žegnajo) jedila, ki se potem zaužijejo pri nedeljskem zajtrku. Praznik ima korenine v judovstvu, pa tudi v starih poganskih navadah, ko so praznovali prihod pomladi. Velikonočne jedi, ki jih ljudje prinesejo blagoslovit, predstavljajo simbole Jezusovega trpljenja; kruh ali potica oziroma pogača predstavlja življenje, hkrati pa tudi božjo dobroto, meso predstavlja Jezusovo telo, hren zaradi svoje oblike predstavlja žeblje, s katerimi so Jezusa pribili na križ, več pomenov pa ima jajce. Rdeče obarvane pirhe poznamo predvsem kot simbol krvi, ki jo je Jezus prelil za nas, predstavljajo pa tudi vstajenje – tako kot piščanec stre lupino in vstopi v življenje, je iz groba vstal tudi Jezus. Jajce poleg novega življenja predstavlja tudi začetek pomladi, jajce je torej podoba novega življenja.
Na Dobenu je turistično društvo skupaj z župnijo Mengeš že nekaj let zapored na veliko soboto za krajane pripravljalo blagoslov velikonočnih dobrot, zaradi korone pa je bilo zadnji 2 leti žegnanje odpovedano. Letos je bilo 16. aprila ob 15. uri pri Anžinovi kapelici žegnanje jedi, ki so jih tja prinesli domačini z Zg., Sr. in Sp. Dobena, blagoslov je opravil mengeški župnik g. Marko Košir. Pred podelitvijo blagoslova je pozdravil vse navzoče, po končanem obredu pa se je zahvalil za darovane prispevke in številno udeležbo pri obredu. Dogodek je na Dobenu lepo sprejet, saj se ga vsako leto udeleži večje število ljudi, ima pa velikonočni čas velik simboličen pomen za večino ljudi, tudi nemalo tistih, ki ne verujejo, pride na žegnanje "zaradi običaja in spomina na mladost," pravijo.

Nove »markacije« proti Rašici

Vsi, ki hodimo v hribe in gore, poznamo markacije, ki označujejo pohodniške poti in vodijo pohodnike, da ne zaidejo s poti. Oznake se med državami razlikujejo, v Sloveniji se za označevanje planinskih poti uporablja markacija z belo piko, obdano z rdečim krogom, ki se imenuje po Alojzu Knafeljcu, ki je leta 1922 predložil "navodila za jednotno markiranje potov". Te markacije vidimo tudi na gozdnih poteh, ki vodijo z Dobena proti vrhu Rašice. Verjetno pa je marsikdo opazil tudi drugačne "markacije", ki že nekaj časa krasijo ta del trase, in sicer rumene vzporedne črte z dodanimi različnimi črkami: L, G, V, M ... Verjamem, da večina pohodnikov ne pozna pomena teh označb, čeprav marsikdo misli, da so lovske. Prepričan sem, da glede na vprašanja in komentarje marsikoga motijo, ker sprašujejo, kdo je avtor tega neestetskega "markiranja", ki ne prispeva k lepšemu in urejenemu videzu planinskih poti.

Besedilo in foto: **Tone Vidrgar**

Zgodovina Planinskega društva Janez Trdina Mengeš ob praznovanju 70-letnice

70 let planinskih zgodb in užitkov

Geografska lega Mengša, skorajda ob vznožju Kamniško-Savinjskih Alp, je pionirjem mengeškega planinstva ponujala dobre možnosti za obisk gora. Janez Trdina se je denimo nad njimi navduševal že v 19. stoletju in njihovo lepoto redno občudoval pri Ogrinovem znamenju, kjer si sleherni obiskovalec Gobavice še dandanes rad spočije oko. V času povojne obnove, ko so planinska društva rasla skorajda kot gobe po dežju, so na pokljuškem turnosmučarskem oddihu Jože Mulej, Stane Lužar in Jože Hrovat, podkrepljeni z navdihom planinske literature, začeli sanjariti o ustanovitvi lastnega društva. Po vrnitvi v Mengeš so nemudoma začeli s pripravami za začetek mengeške planinske zgodbe in prve vrstice napisali že čez slabo leto.

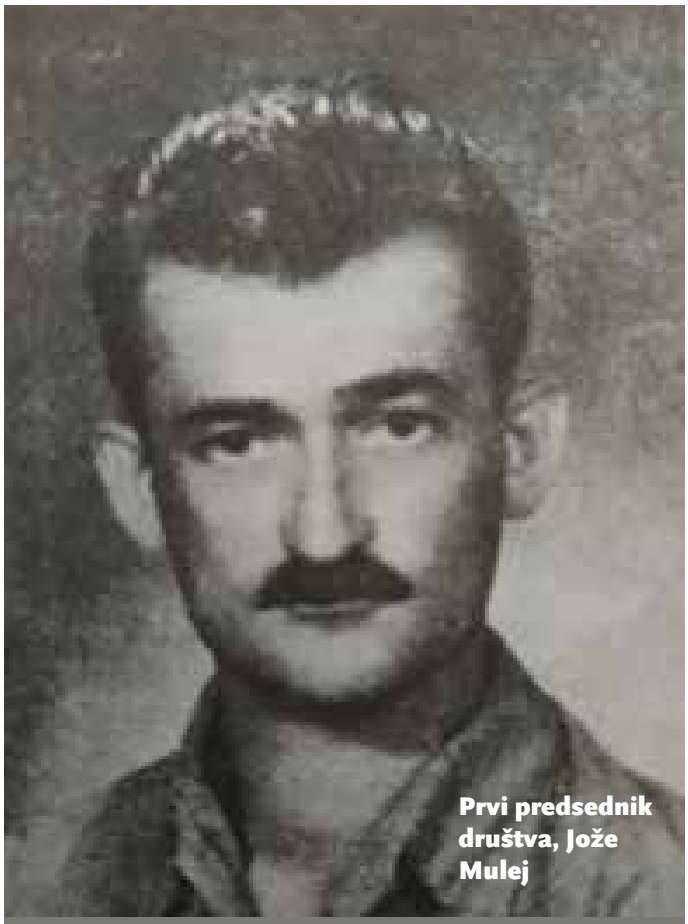

Prvi predsednik društva, Jože Mulej

Koča je bila dograjena hitro in ob velikem planinskem rajanju odprta že 1. 5. 1954. Z uspešnim delovanjem je društvu prinašala pomemben prihodek, kar je že konec šestdesetih let rodilo ideje o njeni širitvi in gradnji depandanse.

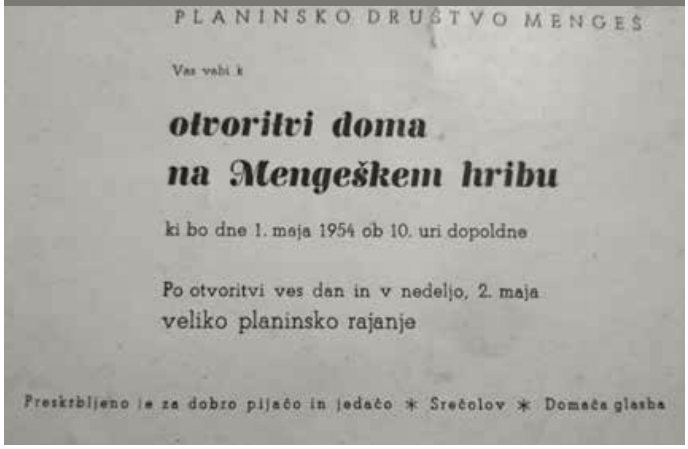

PLANINSKO DRUŠTVO MENGEŠ

Vas vabi k

otvoritvi doma
na Mengeškem hribu

ki bo dne 1. maja 1954 ob 10. uri dopoldne

Po otvoritvi ves dan in v nedeljo, 2. maja
veliko planinsko rajanje

Preskrbljeno je za dobro pijačo in jedačo * Srečolov * Domača glasba

Parcelo na vrhu Gobavice je društvu odstopila Gozdna uprava, Gozdno gospodarstvo je doniralo les, društvo pa je s pomočjo posojila, PZS in mengeških podjetij začelo z gradnjo. S prostovoljnim delom so kočo že v letu 1952 zgradili do strehe.

V začetku leta 1952 je bilo že vse nared, soglasja s strani PD Kamnik, PZS in političnih oblasti pridobljena, osnovni dokumenti spisani, prvih 180 članov prijavljenih, datum ustanovnega občnega zbora določen in vabila razposlana. 13. 3. 1952 se je kar 132 članov zbralo v menzi tovarne glasbil na ustanovnem občnem zboru. Prvi predsednik društva Jože Mulej je članom obljubil širitev in pestro delovanje društva ter tudi že gradnjo Mengeške koče na Gobavici, kar so navzoči sprejeli z navdušenjem. Besede niso bile iz trte zvite, saj se je društvo že v prvem letu razširilo, organiziralo več izletov, veselic in družabnih večerov ter začelo z gradnjo koče na Gobavici.
Uspešnost društva se je izkazovala v naglem naraščanju števila članov, ki jih je bilo v začetku 60-ih let že več kot 600. Mladih je bilo kar prek polovice, zato so že leta 1956 osnovali mladinski odsek. Ta naj bi mlade gornike podučil o planinskem bontonu in jih »odtrgal od domače kljuke«, kar so jim tedaj očitali. Društvo je letno organiziralo okrog 5 izletov, predavanja in leta 1957 prvo večdnevno taborjenje na Veliki planini. V domačih gozdovih in proti Rašici so uredili in markirali številne poti in leta 1955 društvo preimenovali iz PD Mengeš v PD Janez Trdina Mengeš. Vznesen in uspešen ritem petdesetih let se je zalomil v šestdesetih. Društvo se je soočalo s finančnimi težavami, ki so zaustavile gradnjo depandanse Jurček, pomanjkanjem vodstvenega kadra in padanjem števila članov. Na predsedniškem položaju so se skorajda vsakoletno, v želji po prekinitvi krize, menjavali Jože Mulej, Pavle Šimenc in Peter Lavrič. Leta 1971 so delo prepustili mlajši generaciji pod vodstvom Janeza Škrlepa, ki mu je društvo, ob pomoči izkušenih predhodnikov, uspelo revitalizirati. A v 60-ih vseeno ni bilo vse negativno. Jugoslovanske odprave na Kangbačen v Himalaji sta se leta 1965 denimo udeležila tudi dva Mengšana. V začetku 70-ih je društvo ponovno zaživelo, število članov je močno naraslo in leta 1974 s številko 1086 doseglo absoluten rekord v zgodovini društva.

V letu 1971 so z izletom 101 Mengšan na Triglav obeležili obletnico upora proti okupatorju in na našo najvišjo goro popeljali kar 136 članov.

Leta 1972 je bila v spomin na preteklo leto umrlega prvega predsednika Jožeta Muleja organizirana Sankaška tekma za Mulejev memorial, ki je postala tradicionalna.

Dobro delo z začetka sedemdesetih je društvo še nadalje stopnjevalo, na mesto predsednika se je vrnil Peter Lavrič in društvo vodil vse do leta 1980, ko ga je zamenjal Franc Mulej. Uspehom mladinskega odseka, ki so letno organizirali več kot 20 izletov in leta 1978 začeli z organizacijo tradicionalnih taborov, so se pridružili alpinisti, ki so na pobudo Janeza Kosca leta 1973 osnovali mengeško alpinistično sekcijo. Ta je čez tri leta prerasla v alpinistični odsek in na osnovi odprav v tuja gorstva (Lhotse, Hindukuš, Grenlandija) in rasti zanimanja začela zlato dobo mengeškega alpinizma.
Število alpinistov se je v 80-ih povzpelo na 33. Letno so opravili več kot 300 vzponov in leta 1986 prvič preplezali tudi 9. težavnostno stopnjo, pod katero se je podpisal Metod Škarja. Vedno hitreje je napredovala tudi pred kratkim ustanovljena sekcija Lek. Le počasi pa so napredovala gradbena dela na Mengeški koči, sicer bogatejši za priklop na vodovodno omrežje, a z nesrečnim Jurčkom, ki je že dvajset let čakal na dokončanje. Ta je, hkrati z zaskrbljujočim padanjem števila članov, vodstvu, ki ga je leta 1983 prevzela Gena Kržan, leta 1991 pa Janez Slokan, povzročal veliko skrbi.
Padanje članstva se je v začetku 90-ih nekoliko vneslo, a do konca tisočletja vseeno zdrknilo pod 300. K sreči se problem ni prehudo poznal na društvenih dogodkih, saj se je Trim pohoda Rašica leta 1992 udeležilo 340 pohodnikov, Sankaškega

Leta 1975 je bil organiziran prvi Teden mengeških planincev z bogato kulturno in športno dejavnostjo, leta 1981 pa pohod Rašica 81, v spomin na nacistični požig vasi Rašica, ki ga danes poznamo kot tradicionalni Trim pohod Rašica (na sliki).

tekmovanja za Mulejev memorial pa 180. Dobro sta delala tudi propagandni in vodniški odsek, ki je združeval kar 20 vodnikov, prav izjemno pa alpinistični, čigar člani so leta 1994 nanizali 458 vzponov in 30 turnih smukov, dve leti kasneje pa je Monika Kambič prejela naziv najboljše slovenske alpinistke. Po več kot 30 letih agonije depandanse Jurček je ta leta 1997 naposled dobil uporabno dovoljenje, oskrbništvo pa je prevzel Jure Repanšek, ki Mengeško kočo na Gobavici uspešno oskrbuje še danes. Nov veter je zavel tudi v vodstvu, saj je predsedniško mesto leta 1999 zasedel Miro Šušteršič.

V novem tisočletju se je zlata doba alpinizma počasi končevala, razcvetela pa sta se markacijski in mladinski odsek. Prvi je obnovil številne, mnoge že zelo slabe, poti, med njimi tudi danes zelo priljubljeno grebensko pot. Mladinski odsek je uspešno deloval v šoli, organiziral številne nove tematske izlete in skrbel za naglo rast priljubljenosti planinskih taborov. Leta 2005 je bil organiziran prvi, in še danes zelo priljubljeni, Trdinov pohod, leta 2010 pa je društvo svoj sedež preselilo v nove, povsem obnovljene prostore na Slovenski cesti ter stalno obnavljalo tudi Mengeško kočo, do katere se je bilo v letu 2008 prvič moč zapeljati po asfaltni cesti.

Planinski tabori mladinskega odseka tudi v zadnjem desetletju ostajajo izjemno priljubljeni in dobro obiskani, saj mladim planincem ponujajo nepozabno desetdnevno doživetje v objemu gora. Na sliki je tabor v Logu pod Mangartom leta 2017.

PD Janez Trdina Mengeš ne popušča niti v zadnjem desetletju. Leta 2019 je dolgoletnega predsednika Mira Šušteršiča nasledil Matjaž Hribar. Mengeška koča z obnovljenimi pročelji odslej še mikavneje privablja pohodnike in je od letos bogatejša tudi za čistilno napravo. Vodniški odsek, v okviru katerega deluje 10 vodnikov, vsakoletno ponuja pester izbor izletov, med njimi tradicionalna in zelo priljubljena Trim pohod Rašica in Trdinov pohod. Mladi planinci gore lahko še tesneje začutijo na planinskem taboru, zimovanju in medsebojne vezi krepijo na družabnih večerih. Ljubitelji zahtevnejših tur lahko svoje znanje gorništva izpilijo v alpinistični šoli. Vsak Mengšan lahko tople popoldneve preživi v hladnem zavetju mengeških gozdov, pod katerih krošnjami se vijejo lepo in kakovostno označene poti vse tja do Dobena in Rašice. Ključna pa je ljubezen do gora, ki jo goji sleherni član društva in že 70 let napaja generacije mengeških planincev in planink ter jih bo, v to smo lahko prepričani, napajala tudi v bodoče, vsaj še nadaljnjih 70 let.

Besedilo: **Tim Janežič** • Foto in podatki: **Fotografski arhiv PD Janez Trdina Mengeš**

Hribolazimo že 70 let
1952-2022
pd janez trdina mengeš

Vabljeni na praznovanje, v petek, 20. maja 2022, ob 18. uri, na Mengeški koči.

ZDRAVSTVENO VZGOJNI CENTER

Zdravstveni dom Domžale

ZDRAVSTVENOVZGOJNI PROGRAMI ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

Vemo, da je zdravje v veliki meri odvisno od našega življenjskega sloga.

Ali torej že razmišljate, kaj bi lahko storili za svoje zdravje in prijetno počutje?

Vabimo vas na

Festival zdravja v Mengšu

V prostorih MLADINSKEGA CENTRA MENGEŠ, Slovenska c. 28, Mengeš

PONEDELJEK, 23. 5. 2022, ob 19. uri

REHABILITACIJA OSEB Z DOLGOTRAJNIMI POSLEDICAMI COVIDA-19

Darija Jozeljić, dipl. med. sestra

TOREK, 24. 5. 2022, od 9. do 12. ure

BREZPLAČNE MERITVE HOLESTEROLA, KRVNEGA SLADKORJA IN KRVNEGA TLAKA

SREDA, 25. 5. 2022, od 9. do 11. ure

OSTEOPOROZA – KAKO JO PREPREČITI? Aljaž Železnik, dipl. fiziot.

ČETRTEK, 26. 5. 2022, od 9. do 11. ure

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z UPORABO AED

Atletska steza zraven OSNOVNE ŠOLE MENGEŠ (Šolska ulica 11)

PETEK, 27. 5. 2022, od 9. do 12. ure

TESTIRANJE TELESNE PRIPRAVLJENOSTI – Ali sem fit?

V primeru slabe vremenske napovedi dobite informacije o izvedbi telesne pripravljenosti tekom festivala in na 01 7245 176.

Lepo vabljeni!

Andreja Heine, prof. zdr. vzg., Aljaž Železnik, dipl. fiziot., Darija Jozeljić, dipl. med. sestra

VABILO

V petek 20. maja 2022, OB 20:30.uri vabimo na

VEČER FILMOV

k Lovski koči v Mengšu, na Ropretovi 36A.

Filmi bodo predstavljeni na zunanjem mobilnem kinu.

V primeru slabega vremena bo prireditev prestavljena na drug termin!

"Zgodbe naših mokrišč" - KTV Medvode

"Pšata" - avtorja Jaka Korenjaka

"Unikatni izdelki Petra Krušnika" - po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika.

Predstavitev filmov bo v okviru meseca kulture, ki je letos namenjen filmski umetnosti.

Organizatorji: LD Mengeš, TD Mengeš in ZKD OM

HD & H

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVREKA II

28. sejem v Mengšu

26. – 28. avgust 2022

TURISTIČNO DRUŠTVO MENGEŠ

TRIM STEZA

VABILO

TD Mengeš organizira ob prazniku Občine Mengeš v nedeljo, 5. junija 2022, med 8. in 12. uro tradicionalno vsakoletno športno akcijo z naslovom

"VSI NA TRIM"

Trim steza na Gobavici vas vabi!

V sodelovanju s šolskim skladom OŠ Mengeš bo imel dogodek dobrodelni značaj.

Vsem občankam in občanom želimo lepo praznovanje!

VABLJENI

PANORAMSKI POGLED Z GOBAVICE

SERVIS LCD TV APARATOV

SHARP
KENWOOD
TELEFUNKEN
BLAUPUNKT
FINLUX JVC
TOSHIBA
HITACHI

AVS AUDIO VIDEO SERVIS

SERVISNI PARTNER ZA SLOVENIJO

Telefon: 01 729 13 03
Telefon: 01 729 13 04
E-pošta: avs.menges@siol.net
Internet: www.sharp-servis.si
Hribarjeva ulica 38, 1234 MENGEŠ
Delovni čas: od 9.-12. in od 15.-18. ure

Ali izmenjevalnica oblačil podpira modno industrijo?

Na izmenjevalnici oblačil skušamo slediti petim principom ravnanja z odpadki. Sledijo si v zaporedju od zavrni (refuse), reduciraj (reduce), ponovno uporabi (reuse) do popravi (repair) in recikliraj (recycle). Naš prvi namen je, da ljudi odvrnemo od nakupovanja novih oblačil in jih spodbudimo k izmenjevanju. Težko je zanikati, da so oblačila postala več kot le sredstvo, ki te zaščiti pred zunanjim vremenom. Oblačila so za bolj privilegirane ljudi na svetu postala sredstvo izražanja. Oblačenje je igra ustvarjalnosti in v svetu, ki mu vladajo kapitalisti, daje občutek, da je vsak posameznik lahko nekaj posebnega. Kot posledica hitrih modnih sprememb si povprečen meščanski človek zahodnega sveta lasti več oblačil, kot jih dejansko potrebuje. Izložbe so polne oblačil, prav tako pa tudi puščave, ki veljajo za divja odlagališča.

Pa naj se vrnem k principom ravnanja z odpadki. Zavrni, kot prvi, pomeni, da se odrečemo ponujeni stvari, ki je ne potrebujemo. Ne potrebujem novih kopalk, saj imam dovolj parov doma. Naslednji je reduciraj, kjer prevzamem svoj del odgovornosti pri (ne)kopičenju stvari. Ne le sebi, tudi drugim ne bom kupila novega, če ga ne potrebujejo. Ne bom promovirala trgovin s hitro modo, ne bom podpirala velikih korporacij in svojega prostega časa ne bom zapravljala v nakupovalnih centrih. Tretji je ponovno uporabi. Pohodniške čevlje, ki jih ne nosim, bom podarila prijateljici, ki si jih tako želi. Posvojila bom jakno, ki že dolgo počiva v stanovanju stare mame, in stare kavbojke bom uporabila za izdelavo nove torbice. Popravila bom zadrgo na najljubši jopici, zalepila čevlje in zašila luknjo na majici ter artiklom vrnila življenje in uporabnost. Slednje bom reciklirala, česar ne uspem ne zavrniti ne reducirati ne ponovno uporabiti ali popraviti. Nekaj bom nesla v Humano in nekaj bom odložila v drug zabojnik. Zagotovila bom, da zadnjo možnost uporabim karseda redko, saj želim ostati prijazna okolju in iskati kreativne rešitve na tej poti.

Modna industrija je odgovorna za 8 % ogljičnih emisij. Za izdelavo ene bombažne majice porabijo 2700 litrov vode. Barvanje in obdelovanje tekstila prispeva 20-odstotni delež pri onesnaževanju voda na svetu. Za izdelavo poliestra se letno porabi 70 milijonov sodov olja. Modna industrija je sedma največja panoga na svetu. Vse to kažejo izsledki raziskav, ki letno dokazujejo strašljivo velik negativen vpliv modne industrije na naša življenja in naš planet. Negativni vplivi industrije segajo od vpliva na okolje (mikroplastika in škodljive kemikalije v vodah, ogljični izpusti ob pridelavi in transportu blaga po svetu ...), trpinčenja živali za pridobivanje usnja idr. do izkoriščanja delavcev.

Ampak, kaj nam bodo te informacije? Kmalu bodo predpoletni popusti in nova kolekcija. Kam boste šli kaj v šoping?

V soboto, 21. 5., se v Mladincu – Društvu AIA, Mladinskem centru Mengeš, zopet srečamo na izmenjevalnici. Do takrat pa se vidimo preko Instagrama ali kje okrog.

Besedilo in foto: **Tea Vuga**

Milena Marinič - Zavod Hrček, prostovoljka Zoya Petrič in vodja McM Blanka Tomšič

Humanitarna akcija za družine v stiski

Od začetka februarja do konca marca smo v AIA – Mladinskem centru Mengeš organizirali humanitarno akcijo za družine v stiski, v okviru projekta Daj naprej in podari sonce. Zbirali smo hrano in druge osnovne potrebščine. V akciji je sodelovala tudi Knjižnica Janeza Trdine Mengeš. Dobrotniki iz lokalnega okolja so se lepo odzvali in zbrali smo lep kupček donacij, ki smo jih 6. aprila predali Mileni Marinič iz Zavoda Hrček, ki oskrbuje družine iz Mengša in širše okolice.

Zavod Hrček iz Kamnika se predstavi: Zavod je nastal poleti 2019 z željo, da bi stvari, ki so za nekoga odpadek, ponovno uporabili. Ideja se je Mileni porodila prav med vožnjo skozi Mengeš in opazovanjem kupov kosovnih odpadkov. Igrače so denimo povsem uporabne, ko jih en otrok preraste. Treba jih je očistiti, pa bodo dostopne drugemu otroku. Prvenstveno vodilo je bilo, ne zavreči uporabnih stvari, temveč jih narediti dostopne vsakomur. Zaradi navedenega je bil ustanovljen zasebni neprofitni zavod. Od samega začetka je prihajal očka samohranilec s prošnjo po hrani, zato so začeli zbirati in podarjati tudi hrano. Vloga zavoda se je razcvetela s pojavom koronakrize. Vse več je mladih družin, družin, ki imajo osebe s posebnimi potrebami, ki nimajo dovolj denarja za živila, obleko, obutev in šolske potrebščine. Tako so iz želje po zmanjševanju smeti postali zavod za pomoč socialno ogroženim družinam. Zavod Hrček je ustanovila Milena Marinič, najela je kredit za majhen prostor na naslovu Novi trg 26 a, Kamnik, ki služi prodajalni, delovanje zavoda pa financira s svojo pokojnino. Pri delu ji pomaga tudi hči Patricija. Pokličejo jih tudi družine po smrti nekoga, kadar je treba izprazniti stanovanje, pa želijo stvari podariti v ponovno uporabo. Takrat vzamejo vse, za kar predvidevajo, da bi lahko še komu koristilo (od orodja, gospodinjskih pripomočkov, posode, volne, gumbov, blaga, obleke do spodnjega perila, invalidskih pripomočkov in posteljnine). Stvari po potrebi očistijo, preden jih dajo v drugo uporabo. Stvari, ki niso nujne za življenje, kot so hrana, obleka in obutev, poceni prodajo, da bi pridobili sredstva za plačilo stroškov. Prodaje je izjemno malo.
Hrčkanje ni le njihov način življenja, v njihovem primeru gre za dobrodelnost, ki jih navdaja s pozitivnimi občutki. Hvaležni so vsem donatorjem, ki ne vržejo stvari stran, temveč jim jih podarijo, da lahko skupaj pomagamo družinam v stiski.
Najlepša hvala vsem, ki ste sodelovali in dajete naprej sonce!

Besedilo: **Milena Marinič in Blanka Tomšič** • Foto: **Brane Tomšič**

Aia – Mladinski center Mengeš na čistilni akciji

3. in 4. aprila smo v okviru čistilne akcije društev, ki vsako leto poteka na pobudo Občine Mengeš, tudi v AIA – Mladinskem centru Mengeš organizirali čistilno akcijo. Kljub slabemu vremenu nam je uspelo očistiti vse zastavljeno. Akcije so se udeležili tako najmlajši, mladostniki kot tudi mi, »že malo bolj« odrasli. Hvala vsem, ki ste se udeležili akcije in na ta način prispevali k bolj urejeni in čisti podobi našega kraja!

Besedilo: **Blanka Tomšič** • Foto: **Sanja Tomšič**

Tekma za prvo mesto

Ekipa OŠ Mengeš

Prvo šolsko športno tekmovanje v odbojki v novi športni dvorani Mengeš

V torek, 22. 3. 2022, smo v novi športni dvorani Osnovne šole Mengeš prvič organizirali športno tekmovanje (odbojka za starejše dečke v domžalski regiji).

V skupini A so poleg naše šole igrale še tri šole (OŠ Jurija Vege iz Moravč, OŠ Dob in OŠ Rodica). Odigranih je bilo šest tekem na dveh igriščih za odbojko. Naši fantje so z osredotočeno in disciplinirano igro premagali vse tri ekipe in tako osvojili prvo mesto v skupini. OŠ Mengeš in OŠ Dob sta se uvrstili na finalni turnir.
V četrtek, 7. 4. 2022, smo v novi športni dvorani Osnovne šole Mengeš organizirali še finalni turnir v odbojki za starejše dečke. V finale so se uvrstile štiri najboljše šole v domžalski regiji od osmih: OŠ Dob, OŠ Preserje pri Radomljah, OŠ Dragomelj in OŠ Mengeš. V tekmi za tretje mesto sta se pomerili OŠ Dragomelj in OŠ Preserje pri Radomljah. Po zelo izenačeni igri si je tretje mesto priigrala OŠ Preserje pri Radomljah. Zadnja tekma turnirja je odločala o zmagovalcu med OŠ Dob in OŠ Mengeš. Naši fantje so z zelo zrelo in disciplinirano igro nadigrali nasprotno ekipo in zmagali z 2 : 0 v setih.
Medalje za vse tri ekipe in pokal za zmagovalno ekipo sta podelila ravnatelj OŠ Mengeš gospod Milan Burkeljca in gospa Marta Grilj iz Zavoda za šport Domžale.
Prvo tekmovanje v novi športni dvorani OŠ Mengeš smo zaključili s prvim mestom. Hvala vsem, ki ste bili del te pravljice.

Besedilo: **Aleš Koštomaj,** učitelj športa na OŠ Mengeš • Foto: **Samo Zelko**

Atletske priprave – Medulin 2022

Pred začetkom tekmovanj na prostem so se nekateri člani Atletskega kluba Mengeš udeležili atletskih priprav, ki so se odvijale v Medulinu na Hrvaškem.

Hrvaški Medulin velja za tradicionalno pripravljalno bazo slovenskih atletov že vrsto desetletij. Morska klima, čudovita okolica, namestitev in odlično počutje v hotelu Park Plaza Belvedere je le nekaj razlogov, ki še dodatno dvigujejo razpoloženje in motivacijo za treninge.
Skupina 45 atletov in atletinj ter štirih trenerjev je 4-dnevne priprave začela v četrtek, 31. marca. Pogoji za treninge so bili odlični, tako da so bili vsi udeleženci deležni pestrega vadbenega in družabnega programa. Na pripravah nas je obiskal tudi župan naše občine Franc Jerič.
Lahko rečemo, da smo se imeli odlično. Zadovoljstvo otrok in nasmeh na njihovih obrazih sta namreč naše glavno vodilo. Velika zahvala našim sponzorjem/donatorjem, ki nas podpirajo in nam pomagajo, da lahko ustvarjamo to čudovito zgodbo.
INTERBLOCK d. d. (www.interblockgaming.com)
HNG d. o. o. (Hidrotehnika, nizke in komunalne gradnje; www.hng.si)
KOSEC (Prevoz, gradbena mehanizacija in gradbeništvo; www.tgm-kosec.si)

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Anže Lanišek je bil že drugo sezono zapored najboljši slovenski smučarski skakalec v svetovnem pokalu

Obujali spomine na velike uspehe SSK Mengeš

Komaj dobro se je končala (olimpijska) tekmovalna zima v smučarskih skokih, že so se začele priprave za novo sezono. V kondicijske priprave so že močno zagrizli tudi orli(či) iz SSK Mengeš, njihovi starši pa so prejšnji mesec za treninge pripravili skakalnice pod Gobavico, na delovni akciji očistili objekte in okolico, izvedli srečelov na kmetijskem sejmu v Komendi ter spravili pod streho redno sejo občnega zbora.

Na vseh druženjih so se spominjali izjemnih uspehov v minuli zimi, v kateri je bil Anže Lanišek iz SSK Mengeš že drugič zapovrstjo najboljši slovenski skakalec v skupni razvrstitvi za svetovni pokal. Domžalski as je zbral 936 točk, s katerimi je v seštevku končal na visokem sedmem mestu, v posebnem točkovanju smučarskih poletov pa je bil odličen peti.
Potem ko je po preboleli virozi, ki ga je po vrnitvi z olimpijskih iger iz Pekinga položila v posteljo, znova prišel k močem, se je Anže marca naglo spet vrnil v vrhunsko formo.
V Lillehammerju je bil trinajsti, na znamenitem Holmenkollnu pa je po 23. mestu na prvi tekmi v drugo zablestel z drugim mestom, potem ko je zaostal le za norveškim zvezdnikom Danielom Andrejem Tandejem.
Z okrepljeno samozavestjo je nato Lanišek odpotoval v Vikersund na svetovno prvenstvo v poletih, na katerem je pokazal, da je tudi sijajen letalec. Na posamični tekmi se je izkazal s petim mestom, na moštveni pa je prispeval viden delež k zgodovinskemu prvemu moštvenemu zmagoslavju Slovenije na tem tekmovanju.
Zatem je 25-letni član SSK Mengeš zelo daleč letel tudi v Oberstdorfu, kjer je četrtemu mestu dodal še petnajsto, odličen vtis pa je zapustil tudi na velikem finalu v dolini pod Poncami.
Po kvalifikacijski zmagi je na prvi posamični tekmi kot tretjeuvrščeni odjadral do svoje krstne posamične uvrstitve na oder za najboljše na svetu v Planici in na letalnicah nasploh, na ekipni preizkušnji se je skupaj z reprezentančnimi kolegi veselil zmage, na zadnji tekmi pa je z novim osebnim in klubskim rekordom (244,5 m) poletel do petega mesta.
»Sezono sem končal na najlepši možni način,« je od silne sreče kar žarel Lanišek, ki zase pravi, da ima še dosti rezerv, ki jih bo poskušal izčrpati v naslednji sezoni.
Taj Ekart se je uvrstil v slovensko reprezentanco tako za mladinsko svetovno prvenstvo v Zakopanah kot tudi za Olimpijski festival evropske mladine (OFEM) v Vuokattiju, kjer je na posamični tekmi zasedel 12. mesto, na moštveni pa je s kolegi iz ekipe pristal na četrtem mestu. Marca se je Taj udeležil tudi preizkušenj za alpski pokal v Eisenerzu, kjer je skočil do 19. in 9. mesta. Na državnem prvenstvu do 20 let v Planici pa je bil Ekart četrti.
V tej starostni skupini je Benjamin Bedrač zasedel 21. mesto, med mlajšimi mladinci (do 16 let), torej med vrstniki, pa si je za konec sezone v dolini pod Poncami priskakal še četrto in tretje mesto v slovenskem pokalu.
Na kadetskem državnem prvenstvu v Planici sta v konkurenci do 15 let Nik Bergant Smerajc in Timo Šimnovec skočila na četrto oziroma 10. mesto, Živa Andrić (do 14 let) se je ovenčala z bronasto kolajno, med fanti, starimi do 14 let, pa so Alen Pestotnik, Erik Tomažič in Jaka Perne pristali na devetem, desetem oziroma 15. mestu.
Na moštveni tekmi se je ekipa SSK Mengeš (v postavi Erik Tomažič, Timo Šimnovec, Nik Bergant Smerajc in Alen Pestotnik) veselila prepričljive zmage in z njo naslova državnih prvakov.

Nik Bergant Smerajc, Timo Šimnovec, Alen Pestotnik in Erik Tomažič so prepričljivi ekipni državni prvaki med starejšimi kadeti.

Besedilo in foto: **Š. M**

Utrinek s prvenstvene tekme 1. lige Mengeš – Kozlek iz Ilirske Bistrice

Novice z »balin placa«

Že v aprilski številki Mengšana sem vam obljubil novice, kaj je novega na našem »balin placu« pred prvomajskimi prazniki.

V začetku meseca aprila smo načrtovali čistilno akcijo, vendar smo jo bili primorani zaradi slabih vremenskih razmer prestaviti v drugo polovico aprila. Tako smo lovili lepe dneve in na koncu nam je le uspelo 23. aprila 2022. Očistili smo strugo Pšate in njeno okolico, od mostu pri Kulturnem domu Mengeš pa vse do mostu pri Harmoniji. Na tem mestu bi pohvalil vse obiskovalce parka, saj smo na vsem tem prostoru nabrali za samo eno samokolnico smeti, kar se do sedaj še ni zgodilo. Očitno je, da tudi obiskovalci parka čedalje bolj spoštujejo naravo in vse odpadke odlagajo v koše, ki jih v parku ne manjka.
Prepleskali smo tudi balinišče in notranjost brunarice. Naša dekleta so naredila generalno čiščenje klubske sobe, oprala zavese ter očistila vse pokale in plakete, ki jih hranimo na policah. Do sedaj se jih je nabralo že več kot 200. Očistili smo tudi zunanjost naše brunarice, letni vrt in prostor za gostujoče igralce. Ob tej priložnosti naj se še enkrat zahvalim vsem članom in članicam za udeležbo in prizadevnost v tej čistilni akciji.
Tudi naše ekipe veteranov so že odigrale prve 3 kroge lige. Naj vam naštejem nekaj podatkov o doseženih rezultatih in ekipah, ki nas zastopajo:

VETERANI 1. EKIPA

Mimi Aleš, Milena Aleš, Dušan Prijatelj, Janez Koželj, Igor Maligoj, Janez Ravnikar, Marjan Tomazin in Robi Belentin.
Odigrali smo tri tekme: poraz smo doživeli v Prevojah s Škarjo in na Količevem z Domžalčani, doma pa osvojili zmago proti Kamničanom.

VETERANI 2. EKIPA

Martin Filipič, Jože Šuštaršič, Jani Lucin, Slavko Štojs, Ludvik Mikola, Mitja Pengal in Milan Tomšič.
Odigrali so tri tekme: zmagali smo z našo žensko ekipo, premagali Gašperje iz Prevoj, z ekipo iz Cerkelj na Gorenjskem pa igrali neodločeno.

VETERANI 3. EKIPA

Vodja: Viktor Loparič, »blažen med ženami«.
Marjanca Lavrič, Cvetka Kuhar, Cvetka Dolinar, Marija Urankar, Olga Železnik, Majda Ficko, Marjeta Haine, Angelca Koželj, Marjana Tomšič in Sonja Jerše.
Odigrale so tri tekme: zmaga z ekipo Trzina, poraz z 2. ekipo Mengša ter Gašperji iz Prevoj. Udeležile so se tudi turnirja v Komendi, kjer je bilo udeleženih 14 ekip. Milena, Mimi, Majda, Olga in Sonja so odigrale uspešno, vendar doživele poraz na koncu za uvrstitev med 4 najboljše ekipe. To je bil turnir, ki ga organizira društvo upokojencev in sodelujejo predstavniki gorenjskih regij. Namenjen je ženskam, ki predstavljajo posamezna društva upokojencev.

Tudi moški predstavniki društev upokojencev smo se udeležili tega turnirja v Komendi, in sicer 28. aprila 2022. Udeležilo se ga je 22 ekip. Dolžan sem vam sporočiti še rezultat prve tekme naših članov, ki tekmujejo v 1. državni ligi. Odigrali so jo doma, 23. aprila 2022, in doživeli poraz. Sam poraz ni prinesel prevelikega razočaranja, saj so igrali z nasprotniki, ki so kandidati za 1. mesto v ligi. Vsekakor pa so naši, kljub dvema novincema v ekipi, igrali spodbudno.
Na koncu vam želim še »balinarski« srečno.

Besedilo: **Marjan Tomazin** • Foto: **Jani Lucin**

Mengšani odlični na državnem prvenstvu v kickboxu

V soboto, 9. 4., je v Trebnjem potekalo državno prvenstvo v kickboxu pod okriljem WAKO Slovenija in domačega kluba "Klub borilnih veščin Fearless Fighters".

Tekmovalci iz mengeškega Playboxa so nastopili v več težnostnih kategorijah in se odrezali odlično.
Mirhad Mulalić se je prvič preizkusil na tekmovanju, a v svoji kategoriji do 15 let ni imel nasprotnika. Se je pa eno kategorijo višje pri "večjih fantih" srčno boril in prikazal odlično tehniko, a je žal moral priznati premoč nasprotniku.
V kategoriji do 15 let nad 69 kg se je boril Gašper Skok in klonil šele v finalu, tako da je na svojem šele drugem tekmovanju prišel do 2. mesta in osvojil srebrno odličje.
V kategoriji do 18 let so medalje osvojili:
Filip Getov Samardžija, 2. m KL – 63 kg, 3. m LC – 63 kg,
Arnej Plos, 2. m LC – 69 kg, 3. m KL – 63 kg, 3. m KL – 69 kg,
Filip Zupanc, 2. m KL – 69 kg,
David Šarkezi, 3. m KL – 69 kg.
Največ dela med vsemi je imel David Ficko in se odrezal naravnost odlično, saj si je priboril kar 4 naslove državnega prvaka (LC – 69 kg in – 74 kg ter KL – 69 kg in – 74 kg).
Iskrene čestitke vsem tekmovalcem za dosežene rezultate in pogum!
Se že veselimo novih preizkušenj.

Besedilo in foto: **Sonkal Mengeš**

Članska ekipa pred tekmo

Članska ekipa premagala Ihan

V soboto, 2. 4. 2022, se je v deževnem Mengšu odigrala tekma članskih ekip, in sicer med domačim Mengšem in gostom iz Ihana. Začelo se je obetavno, ko so naši fantje po golih Krpiča in Levca povedli z dvema goloma razlike. Gostje se kljub temu niso predali in so do polčasa izničili to prednost.

V drugem polčasu pa malce drugačna podoba naših fantov. V igro je prišel Omojuwa Omolade in zadel kar trikrat! Gostom je uspelo zadeti zgolj še enkrat, in tako je ostalo pri rezultatu 5 : 3.

Besedilo in foto: **Luka Štruklec**

Kraljev memorial se vrača!

V mesecu juniju se vrača tradicionalni nogometni turnir Kraljev memorial, ki bo potekal 11. in 12. junija v Športnem parku Mengeš. Na glavnem nogometnem igrišču bomo tako lahko zopet občudovali številne perspektivne mlade nogometaše in nogometašice, ki bodo svoje nogometno znanje prikazovali v samem srcu Mengša. Seveda bo za hrano in pijačo poskrbljeno, hkrati pa bo potekal tudi srečelov.

Vabimo vas, da si nogometni dogodek ogledate tudi sami.

Besedilo**: Luka Štruklec**

Uspehi plesalk na tekmovanju Zagreb International

S plesalkami Movea iz Društva AIA smo se po dveh letih virtualnih tekmovanj 27. februarja navdušene odpravile na mednarodno tekmovanje v živo: International Dance Open Zagreb.

Na tekmovanju sta se pomerili dve naši plesalki, članica Eva Bauer in mladinka Gina Zakrajšek. Na pot smo se odpravile že dan prej in si tekmovalni vikend popestrile še z raziskovanjem mesta. Sledil je večerni trening in zadnje priprave pred tekmo. Ta se je odvijala v prijetnem mestnem gledališču Trešnja. V dvorani se je čutilo dobro vzdušje tako med tekmovalci kot pri podporni publiki. Prva se je v hip hop solo senior pomerila Eva, za tem pa je svojo točko odplesala še Gina v kategoriji street show solo junior. Po odplesanih nastopih sta obe plesalki zadovoljni stopili z odra, po daljšem predahu pa sta sledili še razglasitev in podelitev. Gina Zakrajšek si je v kategoriji street show solo junior priplesala 3. mesto in Eva Bauer v kategoriji hip hop solo senior 1. mesto. Tako smo se ponosne na uspehe svojih dveh plesalk odpravile domov in hkrati vesele, saj smo po dveh letih premora spet otvorile tekmovanja v živo!

Besedilo in foto: **Sanja Tomšič**

Smučarji uspešno zaključili sezono

Začetek letošnje zime, ki sega še v konec leta 2021, je v nas smučarjih vzbujal optimizem, saj se je napovedovala zima z zadosti snega vsaj na smučišču. Druga nadloga z imenom COVID pa se je tudi začela umirjati, tako so bili s sproščanjem ukrepov podani vsi pogoji za varno izpeljavo smučarskih dogodkov.

Žal nam ni uspelo izpeljati suhega slaloma na Mengeški koči. Gre za prireditev, ki je namenjena tekačem in drugim športnikom, da se preizkusijo v teku med slalomskimi količki na malce drugačnem terenu kot običajno.
Začetek decembra je čas sejmov rabljene opreme, na katerih imamo priložnost dopolniti smučarsko opremo po zmernih cenah. V društvu smo se z veliko vnemo pripravili na dogodek, pridobili že vsa potrdila in dovoljenje za izvedbo, ki pa so jih odgovorni preklicali nekaj dni pred dogodkom, vzrok – COVID.
V tekmovalnem delu, ki se je začel v januarju, smo uspešno izpeljali šest tekem v veleslalomu. Program je bil zelo natrpan, tako da smo s tekmami zaključili šele v sredini marca.
Vsa tekmovanja smo organizirali na smučišču Brsnina v Kranjski Gori, kjer imamo odlične pogoje. Izpeljali smo Mengo tris pokal in še 3 tekme za posamezna podjetja (Metrel, Helios ...). Vsi rezultati tekem in foto utrinki se nahajajo na našem FB-profilu.
Posebej velja izpostaviti TRIS pokal, ki se ga udeležujejo smučarji že praktično iz cele Slovenije. Gre za seštevek treh veleslalomskih tekem, na katerih v različnih kategorijah sodeluje več kot 200 tekmovalcev. Zaključki so vedno pestri, saj vse udeležence pogostimo z dobro malico, za najboljše pa priskrbimo lična odličja in pokale. Seveda ne manjkajo tudi praktične nagrade, ki so jih najbolj veseli najmlajši udeleženci. Taka organizacija poleg truda članov društva zahteva velika finančna sredstva, brez katerih ne bi zmogli. Zato gre iskrena hvala glavnim sponzorjem TRIS pokala: BRUNARICA KOSOBRIN, ROLETE KOSEC in OBČINA MENGEŠ.
To, da nam že kar tradicionalno zaupajo tako velika podjetja, nam je v ponos, po drugi strani pa kaže na profesionalen pristop pri organizaciji tekmovanj. Veliko udeležencev in zadovoljni obrazi v izteku ob podelitvah so razlogi, zakaj to počnemo in bomo tudi v bodoče.
Pred nami je obdobje, ko se v društvu posvetimo obnovi opreme, udeležujemo se raznoraznih akcij in dogodkov v občini, hodimo na pohode in še bi lahko našteval. Vsekakor dovolj razlogov, da se nam pridružiš in postaneš tudi ti del uspešne ekipe.

Besedilo in foto: **Aleš Janežič, Smučarsko društvo Mengeš**

Mladinke posamezno

31. državno prvenstvo v namiznem tenisu

2. in 3. aprila je namiznoteniška sekcija ŠD Partizan Mengeš v novi športni dvorani organizirala 31. državno prvenstvo za mladince in mladinke posamezno, dvojice in mešane dvojice. Na prvenstvu je nastopilo 99 mladincev in 45 mladink. Mengeš je zastopalo 10 mladincev in 7 mladink. Po odigrani državni himni je navzoče pozdravil častni pokrovitelj tekmovanja mengeški župan Franc Jerič in uradno odprl prvenstvo.

Poleg vodstva tekmovanja, ki so ga sestavljali delegat NTZS in vodja tekmovanja Jože Mlakar, vrhovni sodnik Janez Stibrič, računalniško vodenje Žiga Zupan, ročno vodenje rezultatov Janez Erjavec in vodja sodnikov Dragan Topič, je sodelovalo še trideset sodnikov NTS Mengeš. Vodja priprave dvorane sta bila Janez Rutar in Femi Šalja, pomagali pa so tudi starši. Za prevoz vse opreme iz ŠD Partizan v dvorano in nazaj je, kot že vsa zadnja leta, poskrbel Brane Vrhovnik.
Mengšani so tokrat nastopili z mlajšo ekipo, za nekatere je bil to prvi nastop v mladinski konkurenci. Kljub temu smo lahko z doseženimi rezultati zadovoljni.
Po odigranem predtekmovanju v skupinah v kategoriji mladincev so se v finalni del tekmovanja uvrstili: Nel Savšek Pintarič, Jan Šobar, Luka Jokič, Adam Rakun, Aljaž Goltnik, Timotej Jerina, Jan Kromar in Gaja Kobetič, Živa Markič, Tina Križnič in Urša Rozman.
Med mladinci je bil najbolje uvrščen Luka Jokič na 9. mesto, pri mladinkah pa Gaja Kobetič tudi na 9. mesto. V igri dvojic so igrali na izpadanje od začetka do konca. Aljaž Goltnik je s soigralcem Mihaelom Kocjančičem iz Kajuh-Slovana osvojil 3. mesto, 9. mesto pa so osvojili Jan Šobar s soigralcem Andražem Kramžarjem, Timotej Jerina s soigralcem Lukom Jokičem in Nel Savšek Pintarič s soigralcem Janom Kromarjem.
V igri dvojic za mladinke je Urša Rozman s soigralko Tino Križnič osvojila 5. mesto, Živa Markič s soigralko Brino Markič in Mihaela Stoilkovska s soigralko Marušo Vrhovnik pa 9. mesto. V mešanih dvojicah so Aljaž Goltnik in Urša Rozman ter dvojica Luka Jokič s soigralko Živo Markič osvojili 5. mesto.
Tekmovanje so mengeški namiznoteniški delavci tudi tokrat odlično izpeljali. Ob velikem številu udeležencev je tekmovanje v soboto potekalo ves dan do 20. ure in 30 minut, v nedeljo, ko so igrali polfinalne in finalne dvoboje, pa do 15. ure.
Tekmovanje so podprli številni donatorji, ki se jim zahvaljujemo za pomoč, prav tako staršem, ki so sodelovali pri pripravi dvorane, posebej pa se zahvaljujemo našemu dolgoletnemu prevozniku Branetu Vrhovniku.

Besedilo: **Mlaj** • Foto: **Janez Stibrič**

Tradicionalna prvomajska budnica z Mengeško godbo

Fotoutrinek s tradicionalne prvomajske budnice Mengeške godbe 2022.

Prvomajski prazniki so v letošnjem letu končno minili po starih navadah – brez posebnih omejitev. V soboto, 30. aprila 2022, je Mengeška godba tradicionalno zaigrala ob prižigu kresa na Gobavici, naslednji dan pa z veselimi melodijami prebujala občane po mengeških ulicah.

Mengeška godba med prvomajsko budnico, s katero smo razveselili svoje podpornike.

Predvečer praznika dela in tradicionalni delavski praznik sta minila brez dežja ter po dveh letih okrnjenega delovanja in dveh budnicah z omejitvami tudi v še bolj prešernem vzdušju. Po prižigu kresa smo na zadnji aprilski dan z igranjem nadaljevali na Mengeški koči, kjer so poskrbeli tudi za odlično postrežbo. Na prvomajsko nedeljsko jutro pa smo s prebujanjem in koračnicami pred godbenim domom pričeli ob 6. uri zjutraj. Tradicija je tradicija, le da smo tokrat izbrali nekoliko drugačno traso korakanja, na kateri so nas sprejeli in pogostili naši zvesti poslušalci in podporniki. Še posebej so se nas razveselili oskrbovanci Doma počitka Mengeš. Formacija godbenic in godbenikov pod vodstvom kapelnika Dimitrija Ledererja je zavila tudi na Muljavo, kjer smo obiskali svojega dolgoletnega člana in kapelnika Veteranske sekcije Vinka Sitarja, ki nam je z veseljem prisluhnil in nam "zamahal", mi pa smo odločno in ponosno zaigrali, da se je orosilo marsikatero oko.

Pri letošnji budnici je sodelovala tudi Veteranska sekcija Mengeške godbe pod taktirko Janeza Pera. "Mengeški veterani" so prebujali prebivalce Topol, Loke pri Mengšu in Dobena, kar je letošnja nadgradnja izvedbe budnice prejšnjih let, saj so na ta način zadonele godbene melodije prav v vseh delih mengeške občine.

Hvala vsem podpornikom in gostiteljem, ki ste nas med korakanjem sprejeli odprtih rok in pripravili odlične pogostitve ter nam namenili lepe in spodbudne besede.

Do začetka poletnih počitnic, torej v maju in juniju, Mengeško godbo čaka lepo število nastopov, predzadnjo majsko nedeljo pa se bomo godbenice in godbeniki udeležili Državnega tekmovanja ZSG v 1. kategoriji, ki bo potekalo v Krškem.

Besedilo: **Maja Keržič** • Foto: **D. L. in A. P.**

Mengeška folklora bo s plesom pomagala

Mladinska folklorna skupina se je z veseljem odzvala na povabilo Folklorne skupine Emona, da se udeležimo dobrodelnega koncerta z naslovom PLEŠEM – POMAGAM, ki bo v nedeljo, 22. 5. 2022, v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Namen koncerta je pomoč otrokom iz Ukrajine, ki so izgubili svoj dom zaradi vojne in so začasni dom našli v Sloveniji.
Za vas smo pripravili bogat, pester kulturni program, pravo razkošje naše kulturne dediščine na kupu, plesno, pevsko in kostumsko. Nastopile bodo 4 folklorne skupine, otroci iz vrtca in 4 osnovnih šol ter PRIFARSKI MUZIKANTJE. Ponosni in veseli smo, da je ČASTNO POKROVITELJSTVO nad koncertom PLEŠEM – POMAGAM prevzel predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Vstopnice lahko kupite na www.cd-cc.si, mojekarte.si in Petrolovih servisih po Sloveniji, nakup pa je možen tudi z BON21. Cena vstopnice in s tem dobrodelni prispevek je 20 EUR.
Koncert organizira Folklorna skupina Emona in Zveza prijateljev mladine Moste-Polje. Lepo vabljeni!
"Dom je tam, kjer se počutimo doma in smo lepo sprejeti." (Dalai Lama)

Besedilo: **Boštjan Svete**

Moje drevo

Po dolgem zatišju smo člani Likovnega društva Mengeš končno lahko v sredo, 20. aprila 2022, v prostorih Občine Mengeš v prisotnosti udeležencev odprli razstavo grafičnih listov velikega formata z naslovom »Moje drevo«. V uvodu otvoritve razstave je vse prisotne, podžupana Občine Mengeš Boga Ropotarja, člane Likovnega društva Mengeš, mlade glasbenike in obiskovalce pozdravila predsednica Likovnega društva Mengeš Helena Testen.

Nadaljevala je z besedami:
V času epidemije je bila priložnost, da svojo pozornost in aktivnosti usmerimo v tisto, kar nas razveseljuje v prostem času.
V ospredje so silili naši novi izzivi. Pri tem smo se soočili z digitalnim delom in vseživljenjskim učenjem. V tem času sta nas k sebi v okolico doma ves čas vabila gozd in narava. Začeli smo bolj opazovati in se znali tudi ustaviti. In utrnila se nam je ideja. Ob pogledih v naravo so se nam v vsej lepoti približala prav drevesa. Izbrali smo grafično tehniko linorez. Začeli smo s predavanjem in tečajem pod mentorstvom prof. Lojzeta Kalinška. Vsak član si je po svoje zamislil drevo v likovni podobi, ki jo je prenesel na podlago oziroma matrico in jo izrezljal. V januarju in februarju smo skupaj z mentorjema prof. Lojzetom Kalinškom in akademsko slikarko Miro Resnik nadaljevali z grafičnimi odtisi na velikih formatih. Z njuno pomočjo so nam ob preizkušanju različnih barvnih kombinacij in nanosov na matrico grafični odtisi tudi uspeli.
Otvoritev razstave se je odvila ob zvokih mladih glasbenikov. Pia Gmainer Juntez in Matic Gmainer Juntez sta učenca glasbene šole Forte v Domžalah. Njun učitelj je prof. glasbe Alojz Pirnat. Pia je zaigrala na klavirju, Matic na bobnih, Tinkara Kovačič pa se je pridružila s svojim vokalom. Pia in Tinkara sta učenki Osnovne šole Mengeš, Matic pa je dijak Ekonomske gimnazije v Ljubljani.
Predsednica je besedo predala mentorju prof. Lojzetu Kalinšku, ki je skozi zgodovino umetniških del opisal začetke oziroma nastajanje grafične tehnike visokega tiska lesorez in kasneje linorez ter strokovno predstavil omenjeno tehniko in hkrati povedal, kako smo se člani lotili svojih grafičnih del. Poudaril je, da smo prvič na grafični stiskalnici oziroma preši za tisk le odtisnili grafične liste visokega tiska na velikem formatu.
Pesem »Poglej in postoj« avtorice Helene Testen je interpretirala podpredsednica Likovnega društva Mengeš Emanuela Rodica. Podžupan Bogo Ropotar je ob odprtju razstave pohvalil z besedami, da mu je všeč, ker so grafična dela večja in brez okvirjev, nagovoril goste in povedal, da ima Likovno društvo Mengeš za razstave vedno odprta vrata v prostorih Občine Mengeš.
Predsednica se je ob zaključku otvoritve zahvalila vsem obiskovalcem razstave in jih povabila k ogledu.
Vljudno vabljeni na ogled razstave v času uradnih ur Občine Mengeš: v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure. V sredo od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure ter v petek od 8. do 13. ure.

Besedilo: **Helena Testen** • Foto: **Lojze Burja in Helena Testen**

SMO
Skupaj za mengeško občino

Ob 29. maju, Trdinovem dnevu – prazniku Občine Mengeš, voščimo vsem občankam in občanom ter vam želimo lepo in prijetno praznovanje!

SMO – skupaj za mengeško občino – skupaj zmoremo več.

Zeleni Slovenije

Zeleni Slovenije čestitamo ob prazniku Občine Mengeš

Praznujemo 29. maja, na rojstni dan pisatelja Janeza Trdine leta 1830. Ponovno samostojna občina smo postali tega dne velikega travna leta 1994, ko smo se edini v takrat skupni Občini Domžale z večino na referendumu odločili za svojo občino. Čestitamo! Delujmo odgovorno, pošteno in gospodarno, v harmoniji z naravo.

Besedilo: Tomaž Štebe

SLS

Mali in Veliki Mengeš proslavlja,
zraven še tri vasi.
Staro in mlado pesem pozdravlja,
z nami se vse veseli.

Vsem občankam in občanom veselo praznovanje občinskega praznika.

Janezu Peru pa iskrene čestitke ob imenovanju za častnega občana!

OO SLS Mengeš

LOM
Lista za Občino Mengeš

Ob občinskem prazniku Občine Mengeš – Trdinovem dnevu – vsem občankam in občanom želimo prijetno praznovanje.

Lista za Občino Mengeš

VITAMINI IN MINERALI

Vitamini so organske snovi, ki so potrebne za pravilno delovanje in rast organizma. V telesu delujejo kot antioksidanti, kofaktorji in koencimi v telesnih reakcijah, kot hormoni ... Splošno jih delimo na topne v vodi (vitamin C, vitamini skupine B) in topne v maščobi (vitamini A, D, E, K). Večino vitaminov vnašamo v telo s hrano, izjemoma jih tvori telo v koži (vitamin D) ali mikroorganizmi v naših prebavilih (biotin, vitamin K).
Minerali so anorganske snovi, ki jih telo za normalno delovanje potrebuje v zelo majhnih količinah. Njihove potrebe se spreminjajo glede na spol, starost, telesno aktivnost, telesno maso ... Glede na količino, ki naj bi jo dnevno vnesli v telo, jih delimo na makroelemente (natrij, kalij, kalcij, magnezij, klorid, fosfor, žveplo) in mikroelemente (železo, jod, baker, cink, krom, selen, fluor, mangan, molibden).

Z zdravo in uravnoteženo prehrano, ki vsebuje dovolj svežega sadja in zelenjave, poskrbimo za zadosten vnos vitaminov in mineralov.
Kadar pa je vnos vitaminov in mineralov s hrano nezadosten (razne diete) ali pa je njihova absorpcija pomanjkljiva, lahko to povzroči motnje presnove in številne druge bolezni. V nekaterih primerih so potrebe po vitaminih in mineralih povečane (nosečnost, povečana telesna aktivnost, bolezen, okrevanje ...), zato jih je takrat smiselno dodajati v obliki zdravil in prehranskih dopolnil. Uživanje se svetuje le omejen čas, razen če zdravnik oceni drugače.
V nadaljevanju bomo spoznali vlogo posameznih vitaminov v telesu in njihove vire.
Vitamin A je v maščobah topen vitamin, ki ima pomembno vlogo pri ohranjanju vida. Sodeluje tudi pri rasti epitelnega tkiva, vpliva na delovanje imunskega sistema in sodeluje pri presnovi železa. V hrani živalskega izvora se nahaja v mleku, jajcih ter telečjih in govejih jetrih. V hrani rastlinskega izvora pa predvsem v zeleni, rumeni in oranžni zelenjavi.
Vitamin B1 (tiamin) ima pomembno vlogo pri delovanju živčevja, sodeluje pri nekaterih encimskih reakcijah. Dober vir vitamina B1 so žito, polnozrnata živila, kalčki, jajca in fižol.
Vitamin B2 (riboflavin) je pomemben za tvorbo rdečih krvnih celic, za normalno delovanje živčnega in imunskega sistema. Največ vitamina B2 je v mleku, mlečnih izdelkih, oreščkih, jajcih, zeleni listnati zelenjavi, pustem mesu in stročnicah.
Vitamin B3 (niacin) pomaga pri ohranjanju zdravega živčnega sistema, sodeluje pri energijskem metabolizmu, pomaga pri oksidaciji ogljikovih hidratov in maščob. Nahaja se v oreščkih, ribah, stročnicah, mleku in perutninskem mesu.
Vitamin B5 (pantotenska kislina) ima pomembno vlogo pri presnovi mikrohranil. Vpliva tudi na zmanjšanje utrujenosti. Vitamin B5 vsebujejo stročnice, perutnina in teletina.
Vitamin B6 (piridoksin) sodeluje pri ohranjanju zdravega živčnega in imunskega sistema. Veliko ga je v perutninskem mesu, svinjini, ribah, krompirju in bananah.
Vitamin B7 (biotin) je pomemben za zdravje las, nohtov in sluznic. Z biotinom so bogate predvsem gobe, nekateri siri, jajca in jetra.
Vitamin B9 (folna kislina) je nujna za sintezo RNA in DNA, delitev celic in rast tkiv. Veliko folne kisline je v zeleni zelenjavi, stročnicah, žitaricah, oreščkih in drobovini.
Vitamin B12 je nujno potreben za normalno sintezo rdečih krvnih celic. Bogat vir vitamina B12 so drobovina, mleko, sir, jajca in ribe.
Vitamin K ima vlogo pri strjevanju krvi, vpliva na kostno tkivo, pomemben je tudi za zdravje srčno-žilnega sistema. Največ ga je v temno zeleni zelenjavi.
Vitamin E je v telesu pomemben antioksidant. Vir vitamina E so razna olja (sončnično, repično, olivno), sončnična semena, mandlji in lešniki.
Vitamin C ščiti imunski sistem, pomaga pa tudi pri preprečevanju okužb in celjenju ran. Veliko ga je v agrumih, kiviju, zeleni papriki, jagodičevju, brokoliju ...
Vitamin D je pomemben za izgradnjo in vzdrževanje zdravih kosti. Pomembno vlogo ima tudi pri krepitvi imunskega sistema. Živila, ki so bogata z vitaminom D, so ribe, jajca, pusta govedina in svinjina. Vitamin D se ob zadostni izpostavljenosti soncu tvori v koži.
Za zdravje je najbolj pomemben vnos raznolike in zdrave prehrane. Kadar pa se pojavi povečana potreba po vitaminih, jih dodajamo v obliki zdravil in prehranskih dopolnil. Pri tem moramo biti pozorni, da uporabljamo naenkrat le en prehranski dodatek z enako sestavo, da ne bi prišlo do podvajanja in posledično prevelikega vnosa določenih vitaminov, kar bi lahko škodljivo vplivalo na naše telo. Če uporabljamo kakšna zdravila, se je smiselno pred nakupom prehranskih dopolnil posvetovati z zdravnikom ali farmacevtom.

Besedilo: **Darinka Juvan, mag. farm.**

Antonu Ručigaju v spomin

V tednu pričakovanja razodetja velikonočne skrivnosti je na veliki četrtek, 14. aprila 2022, med Dobenci in Ločani ter člani gasilskega društva odjeknila žalostna vest, da nas je v 65. letu življenja zapustil naš član Anton Ručigaj, gostilničar z Dobena.

Pokojni Anton se je rodil 14. januarja 1958 staršema Tilki in Stanetu. Bil je drugi otrok, za sestro Mileno, kasneje sta se jima pridružila še brata Peter in Janez. Po očetovi strani ima še starejšo polsestro Miro. Anton se je po končani osnovni šoli v Mengšu usmeril v poklicno izobraževanje za natakarja. V to ga je vodilo veselje, ki ga je pridobil z delom v domači gostilni Ručigaj na Dobenu. Po odslužitvi vojaščine je ob pomoči domačih prevzemal posle v gostilni in tudi na kmetiji. Po smrti očeta v letu 1981 pa je ob podpori matere prevzel tradicijo Ručigajeve hiše na Dobenu v svoje roke in jo uspešno vodil skozi nemirne čase ob prelomu stoletja.
V zavetju Ručigajeve domačije so rasli in odrasli tudi njegovi trije otroci, Rok, Petra in Gašper. Sin Gašper se je izobrazil v gostinstvu in po očetovi upokojitvi prevzel gostilno. Dediju Antonu so v zadnjih letih delali veselje vnukinja Sara in vnuka Mark in Maks, ki bodo močno pogrešali njegovo naročje.
Anton se je v naše društvo včlanil v letu 1987. Sredi 80-ih let prejšnjega stoletja se je na Dobenem gradilo vodovodno omrežje in se ob tem postavljali tudi hidranti. To delo je bilo končano v letu 1987. Takrat so nastopili pogoji, da je naše društvo med vaščani Dobena organiziralo t. i. gasilske trojke. Le-te so bile podprte z nujno potrebnim orodjem oziroma opremo za hitro posredovanje v primeru požara. Tako je pokojni Anton kot član ene od trojk pristopil v vrste našega društva. Ker je bil v bližini njihove domačije hidrant, je bila oprema kar vrsto let v hrambi pri njih v gospodarskem poslopju. Skupaj z ostalimi člani trojk se je naučil osnov rokovanja s hidrantom in osnovno opremo, ki je bila na voljo. Za opremo je vseskozi zgledno skrbel, da je bila dostopna in pripravljena za morebitno posredovanje.
Nedvomno je Antonu veliko pomenilo tudi članstvo v Zeleni bratovščini, saj je kot ljubitelj narave in živali velikokrat našel mir in ravnovesje prav v dobenskih in rašiških gozdovih.
Dragi Anton, zahvaljujemo se ti za vse, kar si storil v dobro društva in tako posredno tudi vasi Dobeno in Loka pri Mengšu. Ohranili te bomo v lepem spominu. Počivaj v miru!
Ob tvoji smrti izrekamo ženi Nuški, hčeri Petri, sinovoma Gašperju in Roku, polsestri Miri, sestri Mileni, bratoma Petru in Janezu z družinami in ostalemu sorodstvu iskreno sožalje.
Od pokojnega člana Antona Ručigaja smo se poslovili v sredo, 20. aprila 2022, na pokopališču v Mengšu. V spremstvu praporov in gasilcev sosednjih društev smo ga pospremili k večnemu počitku.

Anton Ručigaj

Besedilo: **Miro Urbanc** • Foto: **PGD Loka pri Mengšu**

Srce nam žalost je ranila,
ker te več med nami
ni. Čeprav te zemlja je
pokrila, duh tvoj z nami
še živi.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 65.
letu starosti zapustil naš
dragi

ANTON RUČIGAJ

z Dobena.

Iskreno se zahvaljujemo
vsem sorodnikom,
sosedom, sovaščanom,
prijateljem in znancem
za ustna in pisna sožalja,
tople stiske rok, podarjeno
cvetje, sveče in svete maše.
Hvala g. župniku Štefanu
Babiču za lepo opravljen
pogrebni obred in pogrebni
službi Vrbančič. Posebna
zahvala gasilcem PGD
Loka pri Mengšu in LD
Mengeš za lepo opravljen
obred ter Robertu Ručigaju
in Jožetu Vahtarju za
poslovilni govor.

Hvala dr. Marjanu Lobodi
in dr. Tanji Planinšek
Ručigaj za omogočeno
zadnje snidenje.

Hvala vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi
zadnji poti in ga boste
ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi.

Solza se še osušila ni,
srce še vedno krvavi,
tebe več ne bo nazaj,
a v naših srcih boš
zavekomaj.

ZAHVALA

V 55. letu nas je zapustil
dragi sin, brat in stric

HABJAN TONE – TONČEK

Ko mimo tvoje sobe gremo,
ni več smeha ni glasu,
ker tebe tam več ni.
Bolezen težka te je vzela,
a spomin na tebe še živi,
za vedno in povsod z nami si.

Hvala vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji
poti.
Hvala sorodnikom,
prijateljem, znancem ter
sosedom za darovano cvetje,
sveče in denarne prispevke.
Hvala tudi pevcem, govornici,
trobentaču in Zvezi veteranov
vojne za Slovenijo OZVVS
Mengeš za častno in dostojno
slovo.

Žalujoči vsi njegovi.

ZAHVALA

V 72. letu se je po hudi bolezni
od nas poslovil

MARIJAN SRŠEN

iz Mengša.

Ob boleči izgubi se iskreno
zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, sošolcem z Gimnazije
Kamnik, prijateljem in znancem za
izrečena sožalja, podarjene sveče,
cvetje, darove za svete maše in
druge darove. Hvala pogrebni službi
Vrbančič, pevcem skupine Krt in
trobentaču za zaigrano tišino. Hvala
tudi gospodu župniku Marku Koširju
za opravljen cerkveni obred in hvala
vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi.

Občina MENGEŠ

URADNE URE:

ponedeljek: 8.00-12.00
in 13.00-15.00

sreda: 8.00-12.00
in 13.00-17.00

petek: 8.00-13.00

JOHN F. KENNEDY, BARACK OBAMA, DONALD TRUMP. BILL CLINTON, JOE BIDEN
PEVEC COUNTRY GLASBE PIDŽI
UDARJANJE VALOV OB BREG
NEKDANJA NEMŠKA DRSALKA (KARIN)
FINSKI PESNIK (EINO, 1878-1926)
NAJVIŠJA IGRALNA KARTA
POSODICA ZA OLJE
NEKD. NOG. REP. ŠIŠIĆ
VGRADNJA S TKANJEM
NEKDANJA SLOVENSKA LETALSKA DRUŽBA
ZBIRALIŠČE STAREGA, ODPADNEGA MATERIALA
IRAŠKI OVČJI SIR (ANAGRAM EMIRA)
AVANT-GARDNA SMER
BOŠNJAŠKO MOŠKO IME (ANAGRAM OZIR)
ANA V DALMACIJI
KITAJSKA (STARIN.)
IT. IGRALKA (GIOVANNA)
OLIVER ANTAUER
ANTON AŽBE
VEČJI KOS POHIŠTVA
RAŠPA, RAŠPLJA
ČRT MESARIČ
NEMČIJA
LITERARNI JUNAK M. TWAINA (...,FINN)
PREBI-VALKE DEVINA
PRITOK RENA PRI BONNU
NAŠA IGRALKA (PETELINJI ZAJTRK)
IMPRO-VIZIRAN KONEC JAZZ SKLADBE
URŠA OZGORŠEK
HRVAŠKA NAF. DRUŽ.
REKA V FIRENCAH
NEKDANJI ROMUNSKI NOGOMETNI REPREZENT. (DUMITRU)
KRASOTICA
ALUMINIJ
EGIPČAN-SKA ONOSTRA-SKA DEŽELA, DUAT
NEMŠ. ŽEN-SKO IME
STAR SLOVAN
RAVS, PRETEP
PREBIVAL. BALKANA
ANTON PETJE
REKAZILJA (NEMŠKO)
ZALISCI (STARIN.)
LJUDSTVO V BANGLADEŠU
STROJ ZA VALJANJE
OKRAS NA GLAVAH KORINTSKIH STEBROV
SUHA REČ-NA STRUGA
ŠVEDSKO MOŠ.IME
ANTON INGOLIČ
ERBIJ
DRŽAVA NA IBERSKEM POLOTOKU
BOR IN WOLFRAM
NEK. TOVAR. POZAMENT.
TOMAŽ DOMICELJ
ST. MERA ZA POVRŠINO
MILAN KUNDERA
DRUŽINA NJORK
OTROK (VULGARNO)
GRŠKA LUKA
ANDRO OCVIRK
POGOVORNI IZRAZ ZA OLIMPIJSKE IGRE
AMERIŠKI JAZZ POZAVNIST (EDWARD KID)
TEREZIJA PO DOMAČE
V LETU. LETA (LATINSKO)
ANDREJ HIENG
TRSNO STEBLO
FRANCI ŽBONTAR
GRŠKA BOGINJA NESREČE
PLEMIŠKI NAZIV, MARKIZ
AMERIŠKA PISATELJICA (SUSAN, ANAGRAM RYF)
AVTOR ŠTEFAN MARKOVIČ
LEPILO (POGOVO.)
ŽELJKO HRS
ŽELEZNA KLJUKA ZA SPLAVI-LO LESA
ŽAN AMSL
MENGŠAN GLASILO OBČINE MENGEŠ

Pomoč: ENKE, GAI, HUCKLEBERRY, KOTLETI, LEINO, MITU, PRIVAL

Nagrajenec, ki je pravilno rešil križanko v glasilu Mengšan in bil izžreban (april 2022, št. 4), je: Janko Barle iz Mengša in prejme nagrado – krtačo-fen za lase. Čestitamo!
Dobitnik nagrado prevzame na Občini Mengeš, Slovenska c. 30, Mengeš, s predhodno telefonsko najavo: 01 /724 71 06.
Rešitev križanke je bila: Praznik veselja in upanja.

Nagrada križanke tokratnega glasila Mengšan (maj 2022, št. 5) je: modni ženski zapestnici.
Pravilno geslo križanke lahko pošljete do 31. maja 2022, na naslov: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, s pripisom Nagradna križanka Mengšana. Izžrebani dobitnik/dobitnica nagrade bo objavljen/a v junijski številki glasila.

Občina MENGEŠ

Župan

Spoštovane občanke in občani,
vabim vas,

da se v nedeljo, 29. maja 2022,
ob 18. uri,
v Kulturnem domu Mengeš,

udeležite

OSREDNJE SLOVESNOSTI S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ,

na kateri bomo obeležili občinski praznik Občine Mengeš.

Po kulturnem programu, v katerem sodelujejo kulturna društva Občine Mengeš z gosti, bo sledil koncert Mengeške godbe.

Vljudno vabljeni!

Občankam in občanom čestitamo ob občinskem prazniku
Občine Mengeš.

Župan Občine Mengeš
Franc Jerič